

VDAB Ontcijfert

De beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd:

Een eerste impactevaluatie

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Meer info
studiedienst@vdab.be

Wat is de impact van de **beperking van de werkloosheidsuitkering** op **ca. 26.500 langdurig werkzoekenden**?

Situatie eind augustus 2026 voor wzw die op 30 juni 2025 minimaal twee jaar werkloos waren

DUURZAAM WERK

17%

**minimaal drie
opeenvolgende
maanden gewerkt**

+5 procentpunt door de hervorming

Uitschieters:

- uitzendsector
- maatwerkbedrijven
- gemeenten

ZIEKTE

21%

**minstens even
uitgestroomd
met ziekte**

+14 procentpunt door de hervorming

35%

**bij WZW met
advies welzijn**

LEEFLOON

19%

**ontvangt
een leefloon**

De beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd: een eerste impactevaluatie

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	2
1. Doelstelling.....	4
2. BWIT: een zeer beknopte geschiedenis.....	6
3. DEEL 1: BESCHRIJVENDE ANALYSES.....	8
3.1. De populatie van langdurig werkzoekenden.....	8
3.2. Definitie van vier uitkomsten.....	11
3.3. Uitstroom naar (duurzaam) werk en ziekte.....	13
3.4. Uitstroom naar leefloon.....	16
3.5. Werkzoekenden met en zonder Advies Welzijn.....	18
3.6. Uitstroom naar werk en ziekte juist voor het verlies van de uitkering.....	19
3.7. Uitstroom per sector.....	22
4. DEEL 2: CAUSALE ANALYSES.....	24
4.1. Difference-in-differences: OCMW-klanten als controlegroep.....	24
5. DEEL 3: CONCLUSIE.....	33
Appendix A: bijkomende Figuren en Tabellen - Deel 1.....	34
Appendix B: bijkomende Figuren en Tabellen - Deel 2.....	40

Samenvatting

Leeswijzer: Deze VDAB Ontcijfert bestaat uit twee delen: een [beschrijvende analyse \(Deel 1\)](#) en een meer diepgaande [causale analyse \(Deel 2\)](#). Deel 1 staat volledig op zichzelf, en biedt alle inzichten die je nodig hebt om inhoudelijk helemaal mee te zijn.

Weinig tijd? Werp een blik op [Figuren 2 - 6](#) (uitstroom naar duurzaam werk, ziekte, en leefloon) en [Figuur 1](#) (toename tewerkstelling van langdurig werkzoekenden per sector), en je hebt de essentie te pakken.

Liever een beknopte presentatie? Die vind je [hier](#).

Voorliggende VDAB Ontcijfert beantwoordt de vraag: **“Wat is de impact van de Beperking van de Werkloosheidsuitkering In de Tijd (afgekort tot BWIT in het VDAB-jargon) op de uitstroom van langdurig werkzoekenden naar (duurzaam) werk, ziekte, en leefloon?”**

Die vraag werd beantwoord door het opzetten van een **longitudinaal onderzoek** waarbij uitstroom naar werk, ziekte en leefloon wordt opgevolgd van werkzoekenden die op 30 juni 2025 minimaal twee jaar werkloos zijn (n=26.473). Die groep noemen we Cohort 2025. Het merendeel van werkzoekenden in die cohort verloor het recht op een uitkering in de eerste helft van 2026. De trajecten van die groep worden opgevolgd van **juli 2025 tot en met augustus 2026**.

De [beschrijvende analyses \(Deel 1\)](#) vergelijken de uitstroom tussen Cohort 2025 en de twee voorgaande cohorten van langdurig werkzoekenden (Cohort 2024 en Cohort 2023). Die twee voorgaande cohorten dienen als referentiepunt. De [causale analyses \(Deel 2\)](#) gaan een stap verder en vergelijken uitkomsten voor langdurig werkzoekenden met een controlegroep van OCMW-kanten. Die causale analyses laten toe om te ‘bewijzen’ dat de toename in de uitstroom naar werk en ziekte van langdurig werkzoekenden in Cohort 2025 ten opzichte van voorgaande cohorten te wijten is aan de hervorming van de werkloosheidsuitkering, en niet kan worden verklaard door andere factoren.

De essentie van de bevindingen is de volgende:

1. **BWIT verhoogde de uitstroom naar duurzaam werk** (zie [Figuren 2, 3, 4](#)). Zowel het aandeel langdurig werkzoekenden dat in de periode juli 2025-augustus 2026 minimaal één keer heeft gewerkt, het aandeel werkzoekenden dat eind augustus minimaal drie opeenvolgende maanden had gewerkt, en het totaal aantal gewerkte dagen nam toe. Eén voorbeeld: het aandeel langdurig werkzoekenden dat eind augustus minimaal drie opeenvolgende maanden heeft gewerkt bedraagt 17%, en ligt daarmee 5 procentpunt hoger dan in voorgaande cohorten. Met andere woorden, dankzij BWIT nam de uitstroom naar duurzaam werk met meer dan 40% toe.
2. **BWIT leidde tot een substantiële toename van uitstroom naar ziekte** (zie [Figuur 5](#)). Het aandeel langdurig werkzoekenden ooit uitgestroomd naar ziekte in de periode juli

2025-augustus 2026 lag eind augustus op 21%, 14 procentpunt hoger dan in voorgaande cohorten. De uitstroom naar ziekte is bijzonder uitgesproken bij **werkzoekenden met Advies Welzijn** (35% ooit uitgestroomd naar ziekte, +32 procentpunt), maar ook bij **werkzoekenden zonder Advies Welzijn** stellen we een toename vast (16%, +7 procentpunt). Uitstroom naar ziekte betekent niet noodzakelijkerwijs dat de werkzoekende een ziekte-uitkering ontvangt, maar er zijn wel sterke aanwijzingen van een verschuiving van werkloosheids- naar ziekte-uitkeringen.

3. **BWIT leidde tot een verschuiving van werkloosheidsuitkeringen naar leefloon** (zie [Figuur 6](#)). Dankzij een ad-hoc gegevensuitwisseling voor een willekeurig getrokken subset van 70% van de langdurig werkzoekenden uit Cohort 2025 hebben we informatie over wie binnen die groep een leefloon ontving in de periode 1 januari - 12 augustus 2026. Eind juli 2026 ontving 19% van de langdurig werkzoekenden een leefloon. Er is een sterke verschuiving van werkloosheidsuitkeringen naar een leefloon in de maand waarin de werkzoekende de werkloosheidsuitkering verliest.
4. **BWIT leidde tot anticipatie-effecten en een scherpe toename van uitstroom naar werk en ziekte op het moment dat werkzoekenden hun uitkering verliezen** (zie [Figuren 9](#) en [10](#)). Een deel van de werkzoekenden reageert op het toekomstig verlies van de uitkering maanden voor ze effectief hun uitkering verliezen (de zogenaamde 'anticipatie-effecten'). Tegelijkertijd is er een scherpe piek in de uitstroom naar werk en ziekte in de maand nadat werkzoekenden hun uitkering hebben verloren.
5. **BWIT leidde tot bijkomende tewerkstelling in diverse sectoren, met de uitzendsector, maatwerkbedrijven en tewerkstelling bij gemeentebesturen als uitschieters** (zie [Figuur 12](#)). We analyseren in welke sectoren er bijkomende tewerkstelling wordt gecreëerd voor langdurig werkzoekenden. Uitschieters zijn de uitzendsector, waar 18% van de bijkomende tewerkstelling wordt gecreëerd, maatwerkbedrijven (14%) en gemeentebesturen (13%). De toename van het aantal langdurig werkzoekenden aan de slag als zelfstandige is ook opvallend (11%).

De analyses hebben verschillende beperkingen, waaronder:

1. **Focus op langdurig werkzoekenden:** het rapport focust op de effecten voor de populatie van langdurig werkzoekenden, gedefinieerd als werkzoekenden die minimaal twee jaar werkloos waren op 30 juni 2025. Er worden dus geen uitspraken gedaan over de effecten van BWIT op andere groepen.
2. **Impact op armoede.** Een volledige evaluatie van BWIT dient ook te evalueren in welke mate het verlies van een uitkering leidt tot bijkomende armoede. Een werkloosheidsuitkering is immers een instrument om (kwetsbare) werkzoekenden te beschermen. VDAB beschikt niet over de juiste gegevens voor dergelijke analyses.

Deze VDAB Ontcijfert focust op werkzoekenden waarvoor overgangsmaatregelen werden uitgewerkt, en waarvan dus een groot deel al jaren werkloos was. Personen die vanaf 1 maart 2026 werkloos werden, vallen onmiddellijk onder de nieuwe regelgeving. **Voor het bestuderen van de effecten van deze 'nieuwe werkelijkheid' is het nu nog te vroeg, maar dit staat wel hoog op de agenda voor de volgende jaren.**

De beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd: een eerste impactevaluatie

1. Doelstelling

Voorliggende VDAB Ontcijfert bouwt verder op een eerdere [VDAB Ontcijfert](#) (mei 2026) waarin we de impact van de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd (BWIT) op de uitstroom van langdurig werkzoekenden naar werk of ziekte opvolgen. We focussen hierbij op de populatie van volledig uitkeringsgerechtigde werkzoekenden die op 30 juni 2025 twee jaar werkloos waren. Het merendeel van die groep, die we Cohort 2025 noemen, verloor in de eerste helft van 2026 het recht op een werkloosheidsuitkering.

Op basis van cijfers tot eind maart 2026 was de voorzichtige conclusie van de vorige VDAB Ontcijfert dat BWIT leidde tot een verhoogde uitstroom van langdurig werkzoekenden naar werk én ziekte. Wel zijn er grote verschillen tussen werkzoekenden met en zonder Advies Welzijn. Werkzoekenden met Advies Welzijn, waarbij VDAB oordeelde dat toeleiden naar de arbeidsmarkt niet mogelijk is door ernstige niet-arbeidsmarktgerelateerde problemen, stromen bijna uitsluitend uit naar ziekte.

[De beschrijvende analyses \(Deel 1\)](#) van deze nota actualiseren en verfijnen de vorige VDAB Ontcijfert:

1. **Cijfers t.e.m. eind augustus 2026:** Op enkele uitzonderingen na verloren langdurig werkzoekenden het recht op een werkloosheidsuitkering op 1 januari, 1 maart, 1 april of 1 juli 2026. Daardoor heeft het merendeel van de werkzoekenden in Cohort 2025 eind augustus effectief hun werkloosheidsuitkering verloren. Doordat we nu cijfers hebben tot eind augustus kunnen we de effecten van het verlies van de uitkering beter in kaart brengen.
2. **Uitstroom naar duurzaam werk:** we beschouwen niet langer enkel de uitkomst 'uitstroom naar werk', maar bestuderen nu ook 'duurzame' uitstroom naar werk, waarbij we verschillende definities van 'duurzaam' gebruiken.
3. **Uitstroom naar leefloon:** Dankzij een ad-hoc gegevensuitwisseling kunnen we nu in kaart brengen welke werkzoekenden uit Cohort 2025 een leefloon ontvangen.
4. **Stromen werkzoekenden uit juist voor het verlies van hun uitkering?** We beschrijven of er een sterke toename is in de uitstroom naar werk of ziekte juist voor werkzoekenden hun uitkering dreigen te verliezen.
5. **Naar welke sectoren stromen werkzoekenden uit?** We documenteren naar welke sectoren langdurig werkzoekenden uitstromen.

[De causale analyses \(Deel 2\)](#) gaan een stap verder en bepalen de **causale effecten** van BWIT op (duurzame) uitstroom naar werk en ziekte van langdurig werkzoekenden. Met andere woorden, we evalueren of de verschillen tussen Cohort 2025 en Cohort 2024 die we in Deel 1 vaststellen, kunnen worden toegeschreven aan BWIT dan wel gedeeltelijk worden verklaard door andere factoren (bijvoorbeeld, wijzigingen in de economische conjunctuur). We onderzoeken de causale effecten door gebruik te maken van **Difference-in-differences regressies met OCMW-kanten als controlegroep**. Difference-in-differences is een econometrische methode waarbij de doelgroep (langdurig werkzoekenden) wordt vergeleken met een controlegroep (OCMW-kanten), voor en na de aankondiging van de BWIT-hervorming. **De belangrijkste conclusie in Deel 2 is dat de verschillen in uitstroom naar werk en ziekte tussen Cohort 2025 en 2024 die we in Deel 1 documenteren in belangrijke mate te verklaren zijn door de BWIT-hervorming, en niet kunnen worden verklaard door andere factoren.**

Voorliggende VDAB Ontcijfert is complementair aan de maandelijkse [VDAB-rapportering](#), de [rapportering van de RVA](#), en [statistieken van POD MI over leefloonbegunstigden](#). Onze aanpak heeft drie voordelen en één nadeel ten opzichte van de bestaande rapportering. De sterktes van onze aanpak zijn dat we (1) een **longitudinaal onderzoek** opzetten, waardoor we (2) zowel de **anticipatie-effecten** als de effecten op het moment van het verlies van de uitkering kunnen meten, (3) een **vollediger beeld** kunnen schetsen omdat we zowel uitstroom naar (duurzaam) werk, ziekte, en leefloon in kaart brengen, en (4) we de causale impact van de BWIT-hervorming bepalen. De belangrijkste beperking ten opzichte van de bestaande rapportering is dat we focussen op de specifieke populatie van werkzoekenden die twee jaar werkloos zijn, en we dus **geen uitspraken kunnen doen over de volledige populatie van werkzoekenden onderworpen aan BWIT**.

2. BWIT: een zeer beknopte geschiedenis

De beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd vormt de belangrijkste arbeidsmarkt-hervorming van de regering-De Wever. Onderstaande tabel geeft aan wanneer de belangrijkste beslissingen werden genomen. Een goed begrip van die tijdslijn is van belang om in de analyses rekening te kunnen houden met de anticipatie-effecten, waarbij werkzoekenden reageren op het toekomstig verlies van het recht op een uitkering van zodra ze op de hoogte zijn van die nakende hervorming.

Datum	Gebeurtenis
...	Jarenlange discussies over de (on)zin van het beperken van de werkloosheidsuitkering in de tijd
3 feb 2025	Start regering-De Wever
11 apr 2025	Paasakkoord: beperking werkloosheidsuitkering in de tijd
21 mei 2025	Kernkabinet bereikt akkoord over timing verlies werkloosheidsuitkering
Juni 2025	VDAB start proactieve communicatie; vakbonden informeren leden
Sept 2025 – jan 2026	RVA informeert werkzoekenden
1 jan 2026	Werkzoekenden > 20 jaar werkloos (& werkzoekenden met inschakelingsuitkering) verliezen uitkering
1 maart 2026	Werkzoekenden 8-20 jaar werkloos verliezen uitkering
1 april 2026	Werkzoekenden 2-8 jaar werkloos verliezen uitkering
1 juli 2026	Werkzoekenden <2 jaar werkloos verliezen uitkering

De intentie om de werkloosheidsuitkering te hervormen en te beperken tot maximaal twee jaar werd bekend met het aantreden van de federale regering in februari 2025.¹ De regeerverklaring bevatte echter geen details over de overgangsmaatregelen noch over de exacte timing van de hervorming. Die elementen werden verder uitgeklaard met het Paasakkoord van 11 april 2025, waarin onder meer duidelijk werd dat vanaf 1 januari 2026 bestaande werkzoekenden het recht op een uitkering zouden verliezen.

Het kernkabinet van 21 mei klopte tot slot de timing af voor de 'overgangsmaatregelen' voor de bestaande werkzoekenden. Het kernkabinet besliste dat werkzoekenden in 'golven' het recht op een werkloosheidsuitkering zouden verliezen op basis van hun werkloosheidsduur op 30 juni 2025:

- **1 januari 2026:** werkzoekenden > 20 jaar werkloos verliezen uitkering
- **1 maart:** werkzoekenden 8-20 jaar werkloos verliezen uitkering

---

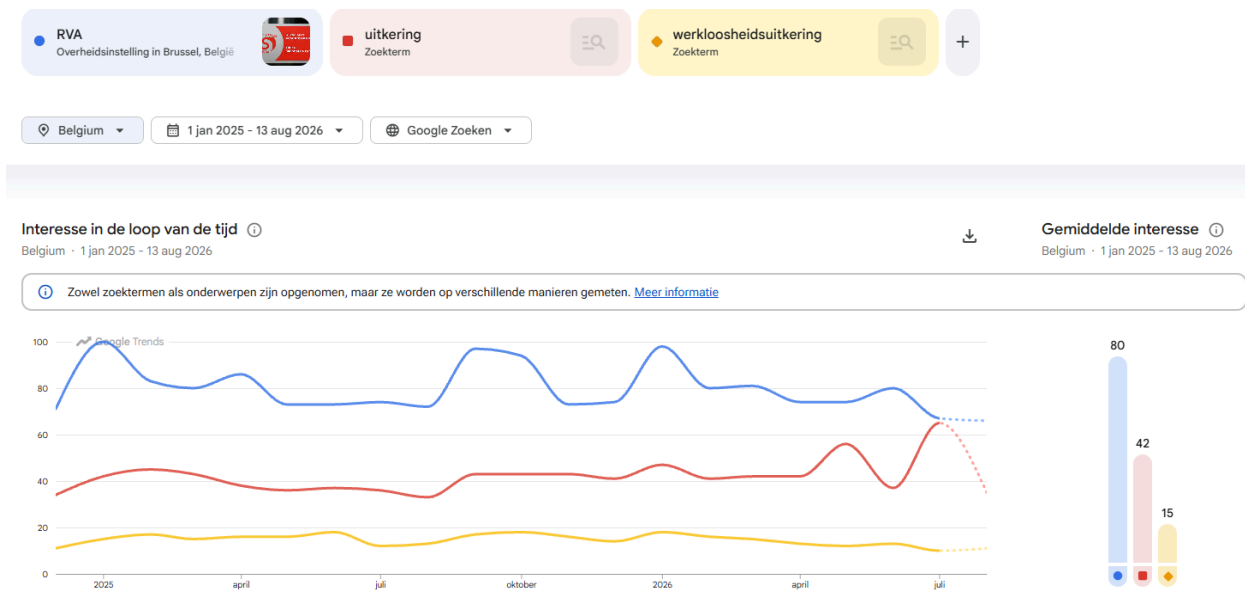
¹ Ook de inschakelingsuitkering werd grondig hervormd. Op de effecten van die hervorming gaat dit rapport niet in.

- **1 april:** werkzoekenden 2-8 jaar werkloos verliezen uitkering
- **1 juli:** werkzoekenden <2 jaar werkloos verliezen uitkering

De beslissing van het kernkabinet liet toe om te starten met gerichte communicatie naar werkzoekenden. De VDAB en vakbonden startten met proactieve communicatie naar alle werkzoekenden vanaf juni 2025. Die communicatie kwam op kruissnelheid na de zomer van 2025.

RVA informeerde individuele werkzoekenden via brieven en de e-box over het moment waarop ze het recht op een uitkering zouden verliezen vanaf september 2025. Voor operationele redenen werd in golven gewerkt. Vanaf midden september werden werkzoekenden die op 1 januari hun uitkering verloren geïnformeerd; vanaf midden oktober volgden werkzoekenden die op 1 maart hun uitkering verloren; vanaf midden november werkzoekenden die op 1 april hun uitkering verloren; en vanaf midden januari ten slotte werkzoekenden die op 1 juli hun uitkering verloren.

Onderstaande grafiek toont op basis van Google Trends hoe populair in België zoekopdrachten waren naar de kernwoorden 'RVA', 'uitkering' en 'werkloosheidsuitkering'. Er is een duidelijke piek in de zoekopdracht 'RVA' in september-oktober 2025, en opnieuw in januari 2026. Pieken in zoekopdrachten naar 'uitkeringen' en 'werkloosheidsuitkeringen' zijn minder uitgesproken. Die grafiek suggereert dat werkzoekenden niet anticipeerden op het verlies van de uitkering voor de zomer van 2025, een belangrijk assumptie in de (causale) analyses.

3. DEEL 1: BESCHRIJVENDE ANALYSES

3.1. De populatie van langdurig werkzoekenden

We definiëren de populatie van langdurig werkzoekenden als volledig uitkeringsgerechtigde werkzoekenden die minimaal twee jaar werkloos² waren op 30 juni 2023, 2024 en 2025. We spreken over opeenvolgende cohorten van langdurig werkzoekenden. Het merendeel van werkzoekenden in Cohort 2025 verliest in de loop van 2026 het recht op een uitkering. De twee voorgaande cohorten gebruiken we als vergelijkingspunten.

Vervolgens leggen we enkele bijkomende criteria op.³ Ten eerste beperken we de populatie tot werkzoekenden die door de RVA worden geclassificeerd als ‘gewone werkzoekenden’. Dit criterium heeft als gevolg dat kunstwerkers en werkzoekenden met een inschakelings- of een beschermingsuitkering niet worden meegenomen in de analyses. Voor die specifieke groepen gelden andere regels, waardoor BWIT wellicht andere effecten heeft. Ten tweede verwijderen we werkzoekenden jonger dan 20 jaar of ouder dan 65, werkzoekenden die niet in Vlaanderen wonen en werkzoekenden waarvan de variabele kennis Nederlands ontbreekt.⁴

[Tabel 1](#) geeft kenmerken van werkzoekenden in elke cohort. Cohorten 2023, 2024 en 2025 tellen respectievelijk 33.847, 29.733 en 26.473 werkzoekenden. De belangrijkste vaststelling is dat de kenmerken van werkzoekenden in de verschillende cohorten erg stabiel blijven. In alle cohorten is iets meer dan de helft van de werkzoekenden een man, is iets minder dan de helft kortgeschoold en heeft 14% weinig kennis van het Nederlands. **Bovendien is meer dan de helft van de langdurig werkzoekenden ouder dan 50 jaar, en is bijna 30% zelfs tussen de 60 en 64 jaar oud.**

Een belangrijk kenmerk van langdurig werkzoekenden is dat **24% tot 29% een Advies Welzijn heeft**. Later in de nota zullen we aantonen dat werkzoekenden met Advies Welzijn nauwelijks uitstromen naar werk, maar wel sterk uitstromen naar ziekte.

---

² Werkloosheidsduur wordt bepaald op basis van de Eurodat-definitie, die ook in [Arvastat](#) wordt gebruikt. Die definitie van de werkloosheidsduur komt niet overeen met de RVA-definitie. Dat verklaart waarom een groot deel van de langdurig werkzoekenden in onze populatie het recht op een uitkering pas verliest op 1 juli 2026.

³ Die bijkomende criteria verklaren waarom het aantal observaties in elke cohort in deze cijfernota iets lager ligt dan in de nota VDAB Ontcijfert van mei 2026.

⁴ We verliezen voornamelijk observaties in Cohort 2025 door het verwijderen van 65+ en door het verwijderen van werkzoekenden waarvoor de variabele kennis Nederlands ontbreekt. Het hogere aandeel van 65+ in Cohort 2025 ten opzichte van voorgaande cohorten heeft te maken met de verhoging van de pensioenleeftijd. Het verlies van 1661 observaties in Cohort 2025 door het ontbreken van de kennis van het Nederlands heeft te maken met technische aspecten bij het invoeren van het nieuwe burgerprofiel in 2025. [Tabel A.1](#) in bijlage A documenteert hoeveel observaties we precies verliezen per criteria en cohort.

Tabel 1: Kenmerken van langdurig werkzoekenden per cohort

		2023	2024	2025
Man		54%	54%	55%
Weinig kennis Nederlands		13%	14%	14%
Studieniveau	(01) Kortgeschoold	46%	46%	46%
	(02) Middengespoold	34%	34%	33%
	(03) Hooggeschoold	20%	20%	20%
EU-14 nationaliteit		92%	91%	90%
Leeftijd	(03) 20 tot en met 24 jaar	1%	1%	1%
	(04) 25 tot en met 29 jaar	4%	4%	4%
	(05) 30 tot en met 34 jaar	6%	6%	8%
	(06) 35 tot en met 39 jaar	8%	8%	9%
	(07) 40 tot en met 44 jaar	9%	10%	11%
	(08) 45 tot en met 49 jaar	10%	10%	11%
	(09) 50 tot en met 54 jaar	12%	13%	13%
	(10) 55 tot en met 59 jaar	18%	19%	18%
	(11) 60 tot en met 64 jaar	34%	30%	26%
Werkloosheidsduur	(05) 2 jaar -5 jaar	51%	50%	52%
	(06) 5 jaar en +	50%	50%	48%
Provincie	(01) Antwerpen	39%	39%	39%
	(02) Limburg	14%	13%	12%
	(03) Oost-Vlaanderen	22%	23%	23%
	(04) Vlaams-Brabant	14%	13%	13%
	(05) West-Vlaanderen	13%	13%	13%
Advies Welzijn		24%	28%	29%
Aantal gewerkte dagen (gemiddeld, laatste 5 jaar)		190	181	204
Aantal gewerkte dagen (gemiddeld, laatste 10 jaar)		819	774	799
Aantal werkzoekenden		33.847	29.733	26.473

De laatste twee rijen in [Tabel 1](#) geven het totaal aantal gewerkte dagen in de laatste vijf en tien jaar. Het aantal gewerkte dagen wordt gedefinieerd als het aantal dagen waarop er een actieve Dimona (voor werknemers) of RSVZ (voor zelfstandige) tewerkstelling is. Dat betekent dat iemand die een volledig jaar een job heeft, dat jaar ‘365’ dagen heeft gewerkt. De data laten niet toe een onderscheid te maken tussen voltijdse of deeltijdse tewerkstelling. Die cijfers bevestigen dat langdurig werkzoekenden weinig hebben gewerkt in de voorbije vijf en tien jaar. De voorbije vijf jaar werkten ze gemiddeld 180 tot 200 dagen, wat neerkomt op een tewerkstelling van een half jaar. In de laatste tien jaar werkten ze ongeveer 800 dagen, wat neerkomt op een tewerkstelling van iets meer dan twee jaar.

[Figuur 1](#) toont per cohort het aandeel werkzoekenden dat een werkloosheidsuitkering⁵ ontving sinds juni tot eind juli van het volgende jaar.⁶ De figuur toont duidelijk aan dat BWIT leidt tot een sterke daling van het aantal individuen in Cohort 2025 met een werkloosheidsuitkering. In de eerste zes maanden (tot december) is er geen verschil in het aandeel werkzoekenden met een uitkering tussen de drie cohorten. Vanaf januari 2026, wanneer de kleine groep van werkzoekenden die meer dan 20 jaar werkloos zijn hun uitkering verliezen, daalt het aandeel werkzoekenden met een uitkering voor het eerst in Cohort 2025. De daling is groter in maart, april, en juli, wanneer respectievelijk werkzoekenden die meer dan 8 jaar, 2-8 jaar, en minder dan 2 jaar werkloos zijn het recht op een werkloosheidsuitkering verliezen.

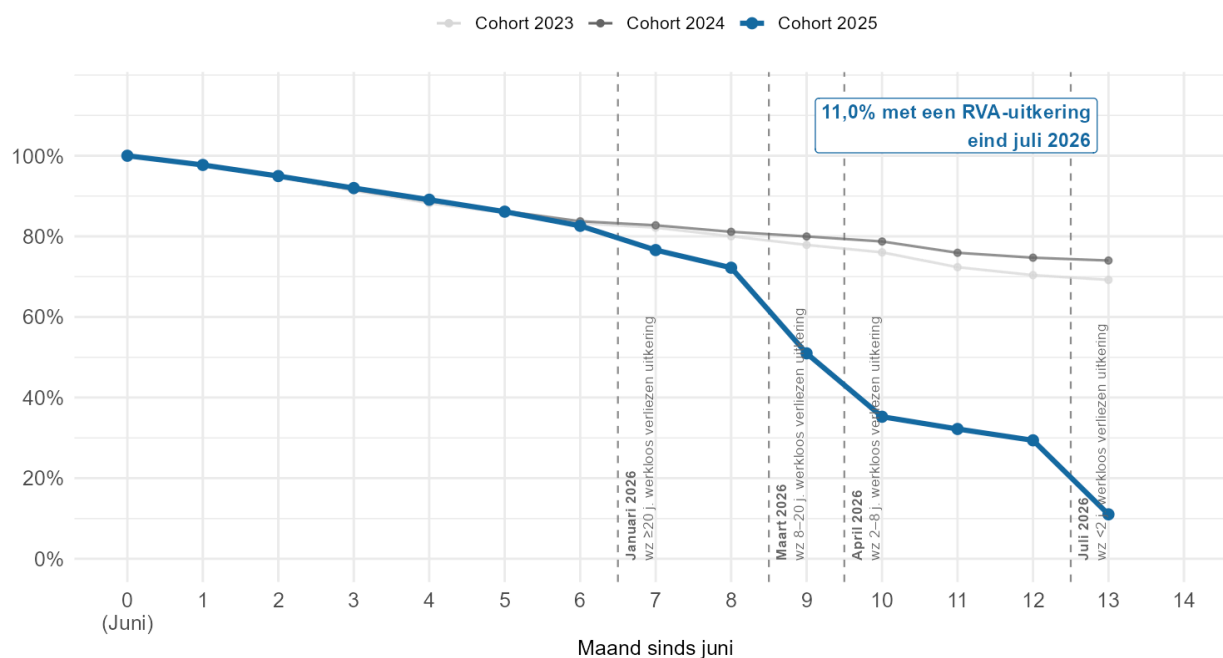
In juli 2026 ontvangen nog 11% van de langdurig werkzoekenden uit Cohort 2025 een werkloosheidsuitkering. Dat zijn enerzijds werkzoekenden die genieten van een vrijstelling (bijvoorbeeld, 55+ met een beroepsverleden van 30 jaar) of werkzoekenden die in de voorbije maanden hebben gewerkt en vervolgens opnieuw werkloos werden, waardoor hun einddatum werd opgeschoven.

---

⁵ VDAB beschikt over een dataset met het aantal betalingen per maand door de RVA aan de werkzoekenden, zonder echter het exacte bedrag van de uitkering te kennen. Voor de analyses definiëren we een indicator ‘ontvangt werkloosheidsuitkering’ die gelijk is aan 1 wanneer een werkzoekende in die maand minimaal één RVA-betaling heeft ontvangen.

⁶ RVA-data over wie wanneer een uitkering krijgt ontvangen we met een maand vertraging. Dat verklaart waarom we rapporteren tot eind juli 2026 en niet tot eind augustus 2026, zoals we voor alle andere uitkomsten doen.

Figuur 1: Aandeel langdurig werkzoekenden met een werkloosheidsuitkering, per cohort

3.2. Definitie van vier uitkomsten

Uitstroom naar (duurzaam) werk

De hervorming van de werkloosheidsuitkering heeft als doel de uitstroom naar werk (duurzaam) te verhogen. We beschouwen drie uitkomsten⁷ om die doelstelling te evalueren elk met een eigen finaliteit (zie onderstaande tabel voor details): ooit uitgestroomd naar werk in de afgelopen maanden, minimaal drie opeenvolgende maanden aan het werk en het totaal aantal gewerkte dagen.

De eerste uitkomst geeft aan of een werkzoekende sinds juli minimaal een keer aan het werk was op het einde van een maand. Zo zal die indicator gelijk zijn aan 1 in augustus 2026 voor een werkzoekende die in de periode juli 2025-augustus 2026 slechts één maand heeft gewerkt. Dit is de minst veeleisende definitie van 'uitstroom naar werk'.

De tweede indicator legt een strengere voorwaarde op en geeft aan of iemand in drie opeenvolgende maanden elke maand minimaal één dag heeft gewerkt. Die indicator biedt een indicatie voor 'duurzame' uitstroom.

⁷ We experimenteerden met verschillende andere uitkomsten, zoals het aandeel werkzoekenden dat minimaal één dag heeft gewerkt in een gegeven maand (gemeten via Dimona en RSVZ-registraties), uitstroom naar werk op basis van catwz-codes, en het aandeel werkzoekenden dat in een maand minimaal twintig dagen heeft gewerkt. De keuze van de precieze uitkomst beïnvloedt de belangrijkste bevindingen niet.

De laatste uitkomst is een continue variabele die gelijk is aan het totaal aantal gewerkte dagen sinds juli. Een gewerkte dag is gedefinieerd als een dag waarop er een Dimona (voor werknemers) of RSVZ (voor zelfstandigen) registratie is. Die uitkomst laat toe te evalueren of de hervorming een impact heeft op het totaal aantal gewerkte dagen van de betrokken populatie, en zou een belangrijk element zijn bij een kosten-batenanalyse van de hervorming.

Uitkomst	Ooit uitgestroomd naar werk (0/1)	Minimaal drie opeenvolgende maanden aan het werk (0/1)	Totaal aantal gewerkte dagen over een bepaalde periode (continue variabele)																																																												
Finaliteit	Metten van <i>uitstroom naar werk</i>	Metten van <i>duurzame uitstroom naar werk</i>	Metten van <i>totaal aantal gewerkte dagen</i>																																																												
Definitie	Deze indicator is gelijk aan 1 wanneer een wz tussen juni en de huidige maand minimaal één keer aan het werk was op de laatste dag van de maand (bepaald op basis van catwz-codes).	Deze indicator is gelijk aan 1 wanneer een wz minimaal drie opeenvolgende maanden in elke maand minstens één dag heeft gewerkt (bepaald op basis van Dimona en RSVZ-registraties)	Deze continue uitkomst is gelijk aan de som van het aantal gewerkte contractdagen vanaf juni t.e.m. de beschouwde maand. Een contractdag is gedefinieerd als een dag waarop een persoon een actieve Dimona (voor werknemers) of RSVZ-registratie (voor zelfstandigen) heeft. Bijvoorbeeld: een werknemer die werkt in januari heeft 31 contractdagen, ongeacht of die werknemer vol- of deeltijds werkt.																																																												
Voorbeeld	Beschouw een werkzoekende uit Cohort 2025 die in oktober 2025 3 dagen werkt in de uitzendsector, vanaf 1 januari 2026 aan de slag gaat als werknemer, en vanaf 1 april opnieuw werkloos is. Voor die werkzoekende nemen de uitkomsten in de opeenvolgende maanden vanaf juli 2025 volgende waarden aan <table> <tr> <th></th><th>Ooit uitgestroomd</th><th>Minimaal drie opeenvolgende maanden</th><th>Cumulatief gewerkte dagen</th></tr> <tr><td>Juli</td><td>0</td><td>0</td><td></td></tr> <tr><td>Augustus</td><td>0</td><td>0</td><td></td></tr> <tr><td>September</td><td>0</td><td>0</td><td></td></tr> <tr><td>Oktober</td><td>0</td><td>0</td><td>3</td></tr> <tr><td>November</td><td>0</td><td>0</td><td>3</td></tr> <tr><td>December</td><td>0</td><td>0</td><td>3</td></tr> <tr><td>Januari</td><td>1</td><td>0</td><td>34</td></tr> <tr><td>Februari</td><td>1</td><td>0</td><td>62</td></tr> <tr><td>Maart</td><td>1</td><td>1</td><td>93</td></tr> <tr><td>April</td><td>1</td><td>0</td><td>93</td></tr> <tr><td>Mei</td><td>1</td><td>0</td><td>93</td></tr> <tr><td>Juni</td><td>1</td><td>0</td><td>93</td></tr> <tr><td>Juli</td><td>1</td><td>0</td><td>93</td></tr> <tr><td>Augustus</td><td>1</td><td>0</td><td>93</td></tr> </table> Noteer dat een werkzoekende die drie dagen werkt in de uitzendsector in die maand niet wordt geteld als uitgestroomd naar werk (indicator 1). Werkzoekenden moeten minimaal tien dagen in de afgelopen 28 dagen in de uitzendsector werken om te worden meegeteld als uitgestroomd naar werk (catwz-code 89).				Ooit uitgestroomd	Minimaal drie opeenvolgende maanden	Cumulatief gewerkte dagen	Juli	0	0		Augustus	0	0		September	0	0		Oktober	0	0	3	November	0	0	3	December	0	0	3	Januari	1	0	34	Februari	1	0	62	Maart	1	1	93	April	1	0	93	Mei	1	0	93	Juni	1	0	93	Juli	1	0	93	Augustus	1	0	93
	Ooit uitgestroomd	Minimaal drie opeenvolgende maanden	Cumulatief gewerkte dagen																																																												
Juli	0	0																																																													
Augustus	0	0																																																													
September	0	0																																																													
Oktober	0	0	3																																																												
November	0	0	3																																																												
December	0	0	3																																																												
Januari	1	0	34																																																												
Februari	1	0	62																																																												
Maart	1	1	93																																																												
April	1	0	93																																																												
Mei	1	0	93																																																												
Juni	1	0	93																																																												
Juli	1	0	93																																																												
Augustus	1	0	93																																																												

Uitstroom naar ziekte

Naast uitstroom naar (duurzaam) werk, beschouwen we als vierde uitkomst **uitstroom naar ziekte**. We definiëren uitstroom naar ziekte als een indicator die gelijk is aan 1 **wanneer een werkzoekende minimaal één maand uitgeschreven is wegens ziekte** (categorie werkzoekende 76)⁸ in de afgelopen maanden. De definitie van de uitstroom naar ziekte betekent dat een werkzoekende die bijvoorbeeld in oktober 2025 ziek wordt, vanaf oktober wordt geteld als 'uitgestroomd naar ziekte', ook wanneer die werkzoekende vervolgens niet langer ziek is, zich opnieuw inschrijft bij VDAB, of werk vindt.

Voor Cohort 2025 zouden we uitstroom naar ziekte ook kunnen meten als het aandeel werkzoekenden dat op het einde van de maand ziek is (zoals we deden in VDAB Ontcijfert mei 2026). Die definitie heeft als voordeel dat werkzoekenden die niet langer ziek zijn, niet langer worden meegeteld als uitgestroomd naar ziekte. Die manier van werken is echter niet correct voor Cohort 2023 en 2024, waardoor we niet langer een vergelijkingspunt hebben. De reden is dat vanaf maart 2025 de definitie van categorie 76 werd aangepast. Tot maart 2025 behield een werkzoekende categorie 76 zolang die werkzoekende zich niet opnieuw inschreef bij VDAB, ook wanneer de werkzoekende vervolgens niet meer ziek was of werk vond. Vanaf maart 2025 werd ervoor gekozen om categorie 76 te wijzigen indien de werkzoekende in de daaropvolgende maanden werk vond (naar categorie 78) of niet langer ziek was maar zich toch niet herinschreef bij VDAB (naar categorie 79). Die technische aanpassing leidt tot een trendbreuk in maart 2025. **Enkel door uitstroom naar ziekte te definiëren als 'ooit uitgestroomd naar ziekte' kunnen we de cijfers tussen Cohort 2025, 2024 en 2023 met elkaar vergelijken.**

[Figuur A.1](#) in bijlage toont de uitstroom naar ziekte op het einde van een maand, terwijl [Figuur 5](#) het aandeel werkzoekenden toont dat ooit is uitgestroomd naar ziekte (de indicator die we voor alle analyses zullen gebruiken). Door beide figuren te vergelijken kunnen we inschatten in welke mate andere definities van uitstroom naar werk leiden tot andere resultaten. Eind augustus is 21% van de werkzoekenden in Cohort 2025 'ooit uitgestroomd naar ziekte' in de periode juli 2025-augustus 2026, terwijl 16% eind augustus geregistreerd is met code 76 en dus effectief ziek is. Het verschil tussen de twee definities van uitstroom naar ziekte bedraagt eind augustus dus 5 procentpunt. We zien ook een duidelijke trendbreuk in [Figuur A.1](#) voor Cohort 2024 vanaf maart 2025, veroorzaakt door de technische aanpassing die we hierboven hebben toegelicht.

3.3. Uitstroom naar (duurzaam) werk en ziekte

[Figuren 2, 3 en 4](#) tonen per maand de uitstroom naar (duurzaam) werk per cohort vanaf juni tot eind augustus van het daaropvolgende jaar, terwijl [Figuur 5](#) uitstroom naar ziekte toont. Samen vertellen die figuren een eenduidig verhaal. **Ongeacht de definitie van uitstroom naar werk ligt de uitstroom hoger voor Cohort 2025 ten opzichte van de twee voorgaande cohorten. Tegelijkertijd ligt ook de uitstroom naar ziekte een stuk hoger.**

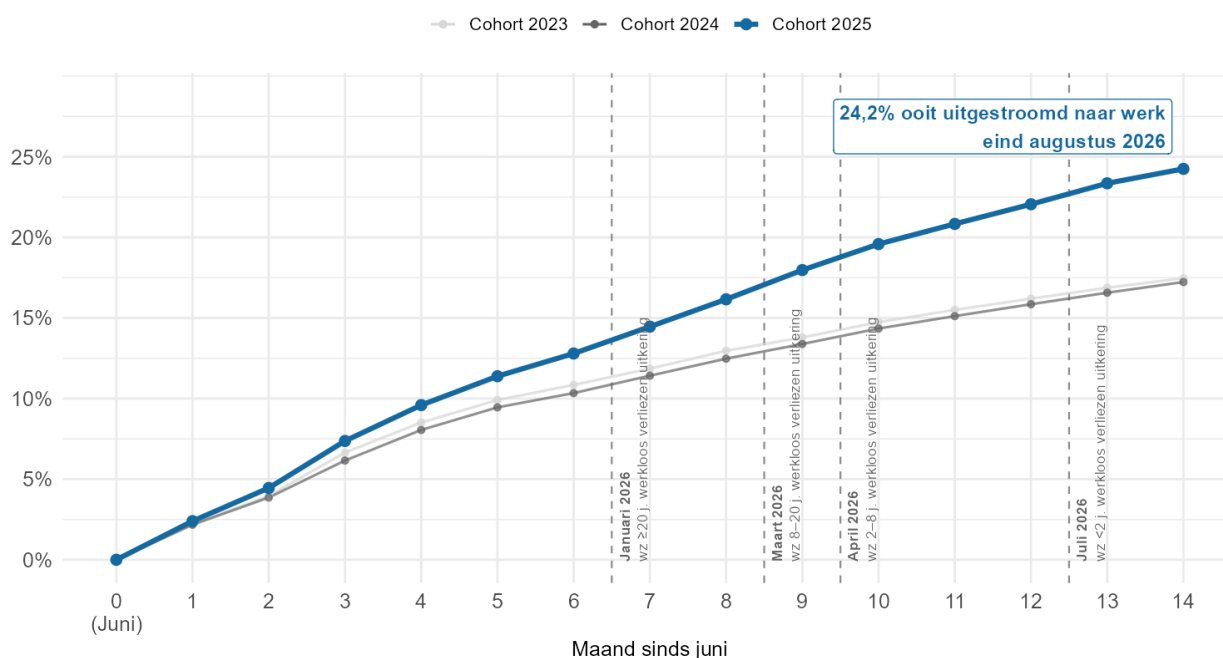
⁸ Een werkzoekende wordt enkel op categorie 76 geplaatst wanneer die minimaal 28 opeenvolgende dagen ziek is.

[Figuur 2](#) toont dat eind augustus 24% van de werkzoekenden in Cohort 2025 minimaal één keer heeft gewerkt over een periode van veertien maanden (juli 2025 tot augustus 2026). Dat cijfer ligt ongeveer 7 procentpunt hoger dan voor de voorgaande twee cohorten. Ook de 'duurzame' uitstroom naar werk ligt beduidend hoger ([Figuur 3](#)). Zo was eind augustus 17% van Cohort 2025 de voorbije drie maanden aan het werk, wat 5 procentpunt hoger ligt dan voor de voorgaande cohorten. Die positieve impact op uitstroom naar (duurzaam) werk zorgt ervoor dat ook het totaal aantal gewerkte dagen is toegenomen van 33 dagen in voorgaande cohorten tot 43 dagen voor Cohort 2025 ([Figuur 4](#)). Afhankelijk van de definitie van de uitstroom naar werk, ligt de uitstroom voor Cohort 2025 30% tot 45% hoger dan voor Cohort 2024. **Die sterke toename suggereert een positieve impact van BWIT op uitstroom naar (duurzaam) werk.**

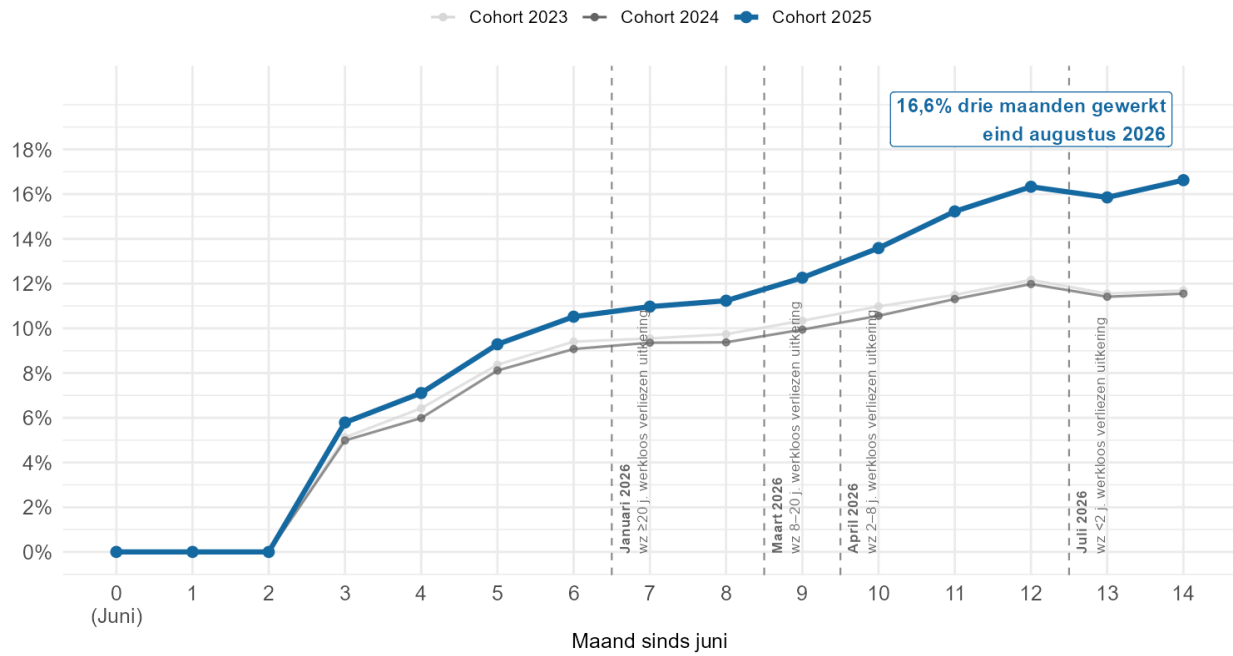
De drie figuren suggereren dat de **werkzoekenden anticiperen op het verlies van hun uitkering**. Reeds in september 2025 ligt de uitstroom naar werk voor Cohort 2025 hoger dan voor de voorgaande cohorten. Het verschil tussen Cohort 2025 en de voorgaande cohorten lijkt bovendien toe te nemen naarmate de tijd vordert en meer werkzoekenden het recht op een werkloosheidsuitkering verliezen. We komen terug op de precieze timing van de uitstroom naar werk in Sectie 3.6.

Tegelijkertijd heeft BWIT ontegensprekelijk geleid tot een sterke uitstroom naar ziekte ([Figuur 5](#)). Ruim een op vijf werkzoekenden uit Cohort 2025 is de periode juli 2025 - augustus 2026 minimaal één maand uitgestroomd door ziekte, terwijl dit aandeel in voorgaande cohorten 8% bedroeg. Dit is een duidelijke indicatie van een verschuiving van een werkloosheids- naar een ziekte-uitkering, in lijn met de [recente rapporten van de RVA](#) die de uitstroom naar ziekte tot eind maart 2026 in kaart brengen.

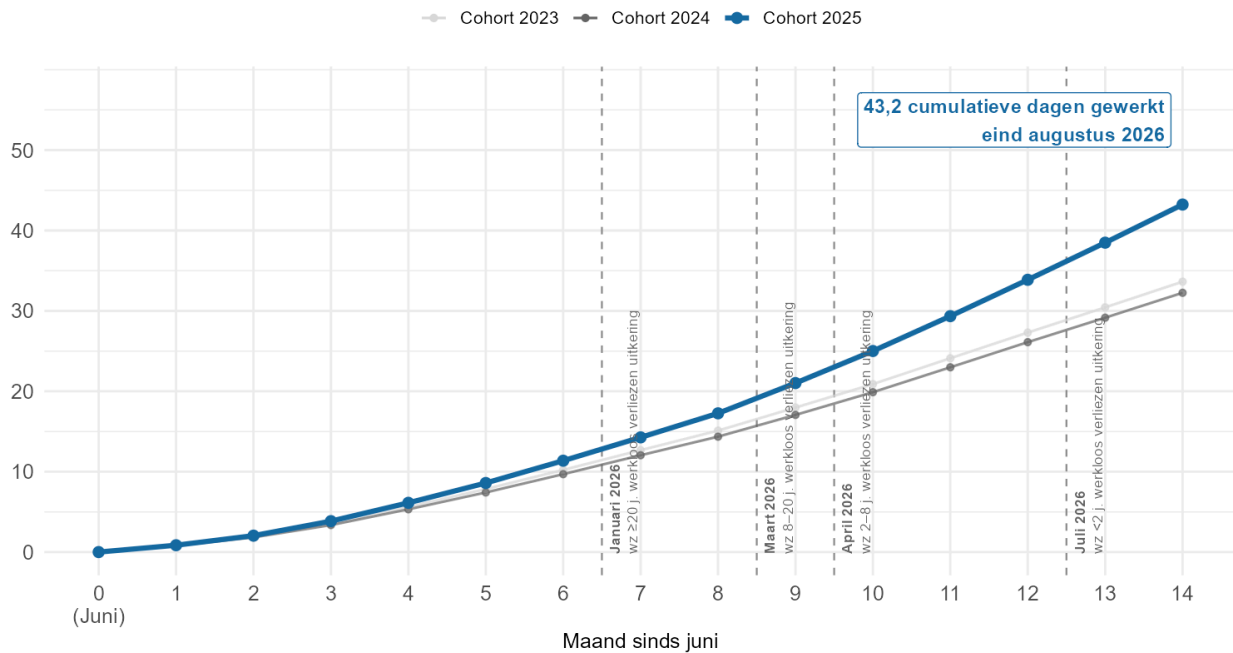
Figuur 2: Aandeel langdurig werkzoekenden ooit uitgestroomd naar werk, per cohort

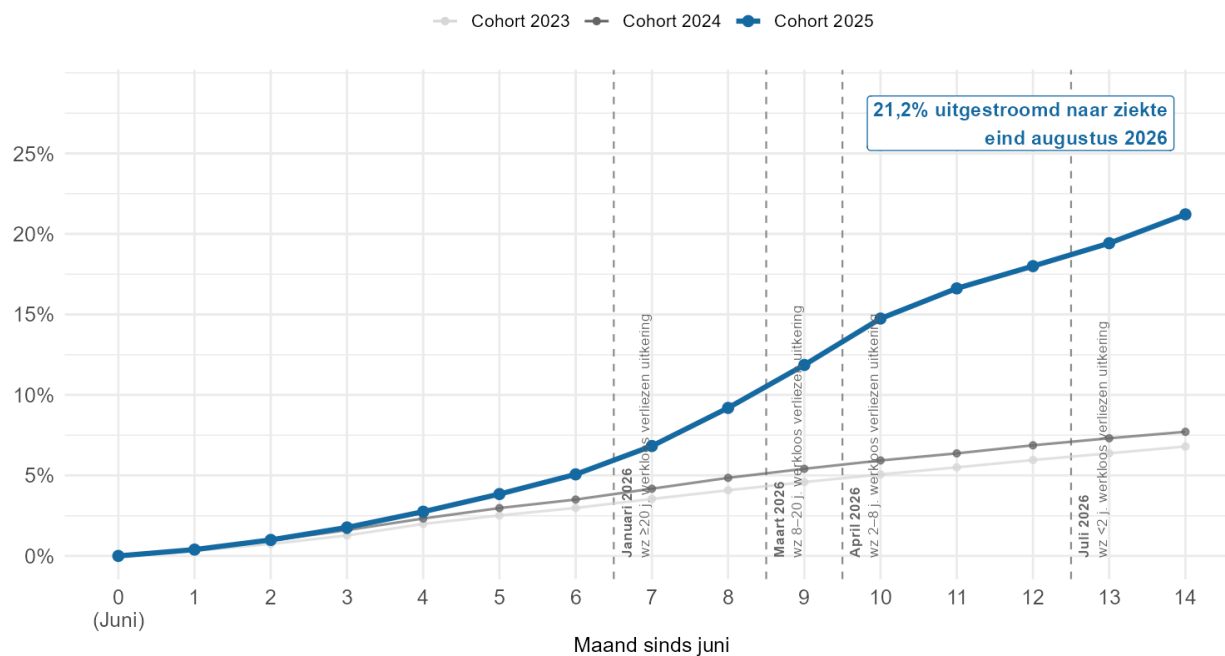
Figuur 3: Aandeel langdurig werkzoekenden minimaal drie opeenvolgende maanden aan het werk, per cohort

Figuur 4: Totaal aantal gewerkte dagen, per cohort

Figuur 5: Aandeel langdurig werkzoekenden ooit uitgestroomd naar ziekte, per cohort

3.4. Uitstroom naar leefloon

VDAB heeft geen automatische toegang tot gegevens over welke werkzoekenden wanneer een leefloon ontvangen. In het kader van dit onderzoeksproject werd echter een eenmalige ad-hoc data-uitwisseling gerealiseerd⁹ waardoor we voor een **willekeurige steekproef van 70% van de werkzoekenden uit Cohort 2025 weten wie wanneer een leefloon ontving in de periode 1 januari 2026 tot 12 augustus 2026**. Die bijkomende informatie is een troef voor deze nota omdat het ons toelaat te bepalen of werkzoekenden die hun uitkering verliezen doorstromen naar een leefloon.

We hebben geen informatie over welke werkzoekenden een leefloon ontvingen in Cohort 2023 en 2024. Het is echter aannemelijk dat in deze cohorten slechts een klein aandeel werkzoekenden op een bepaald moment een leefloon ontvingen. Het merendeel van de werkzoekenden met recht op een werkloosheidsuitkering heeft immers geen recht op een leefloon.¹⁰

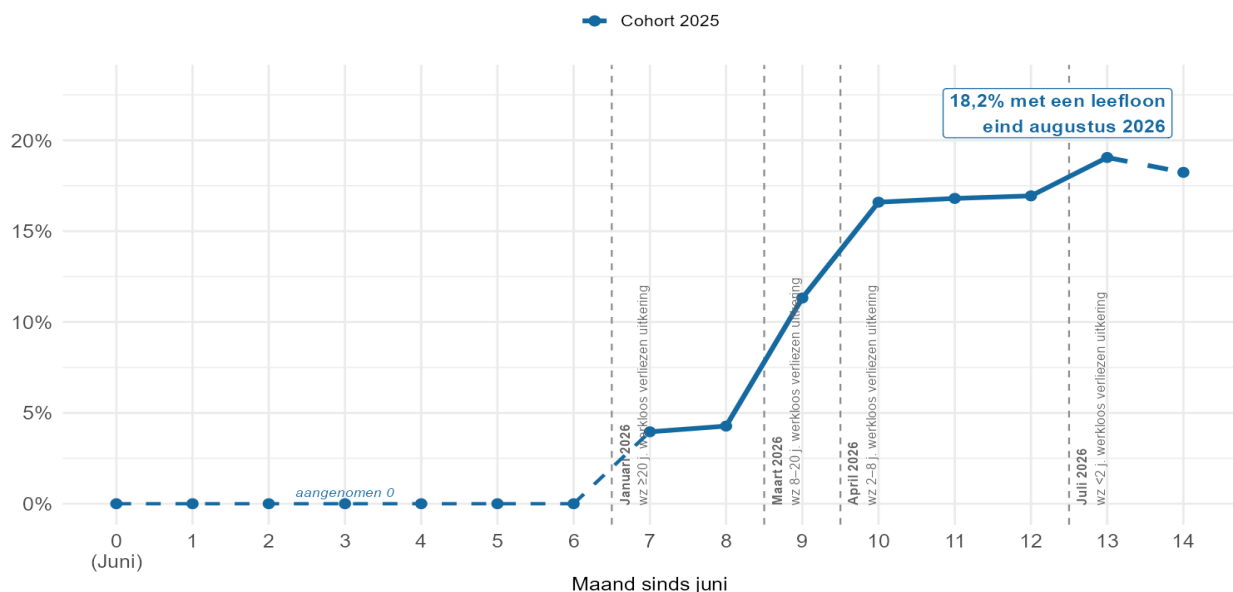
[Figuur 6](#) toont dat het aandeel langdurig werkzoekenden in Cohort 2025 met een leefloon steeds (sterk) toeneemt op het moment dat een deel van de werkzoekenden hun werkloosheidsuitkering verliest. Tussen opeenvolgende golven (bv. van april-juni) blijft het aandeel werkzoekenden met een leefloon nagenoeg constant. **Eind juli 2026, de laatste**

⁹ Met dank aan Team Icarus voor de technische implementatie van deze data-uitwisseling.

¹⁰ Onze eigen cijfers bevestigen die assumptie ook. Zo toont [Figuur 7](#) dat het aandeel werkzoekenden met een leefloon juist voor ze het recht op een uitkering verliezen slechts ongeveer 5% bedraagt.

maand waarvoor we volledige data hebben, ontving 19% van de langdurig werkzoekenden een leefloon.

Figuur 6: Aandeel werkzoekenden met een leefloon (enkel Cohort 2025, 1 januari - 12 augustus 2026)

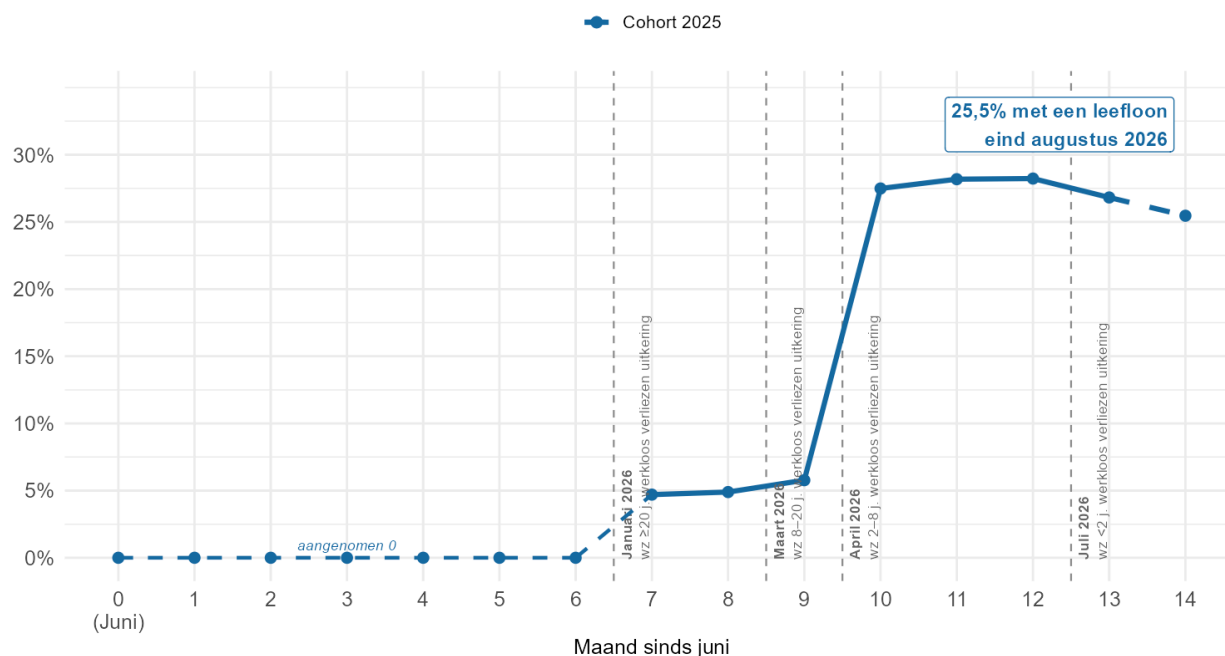

Bovenstaande grafiek suggereert dat een deel van de werkzoekenden voor het eerst een leefloon ontvangt in de maand na het verlies van een werkloosheidsuitkering. We zoomen hier verder op in door dezelfde grafiek te maken, maar nu opgesplitst naar werkzoekenden met een RVA-einddatum op 1 januari, 1 maart, 1 april, of 1 juli.

[Figuur 7](#) toont de uitstroom naar leefloon voor werkzoekenden met RVA-einddatum 1 april 2026. Gelijkaardige figuren voor werkzoekenden met een andere RVA-einddatum vind je in bijlage ([Figuur A.7](#) - [A.9](#)). Ongeacht de einddatum wijzen de resultaten op een sterke uitstroom naar leefloon op het moment dat werkzoekenden het recht op een werkloosheidsuitkering verliezen. Zo stijgt het aandeel werkzoekenden met RVA-einddatum 1 april 2026 dat een leefloon ontvangt van 6% in maart 2026 naar 28% in april 2026. Dit aandeel blijft de daaropvolgende maanden vrijwel constant.

Voor werkzoekenden met andere einddata zien we gelijkaardige patronen. Voor werkzoekenden met einddatum 1 juli is de sprong wel beperkter. In die groep stijgt het aandeel werkzoekenden met een leefloon van 2% in juni 2026 naar 12% in juli 2026 ([Figuur A.9](#)). Omdat die groep nog maar juist het recht op een werkloosheidsuitkering verloor (en aanvragen voor een leefloon in de zomermaanden mogelijk minder vlot gaan) kunnen we niet uitsluiten dat het aandeel werkzoekenden met een leefloon in deze groep de komende maanden nog zal toenemen.

Figuur 7: Aandeel werkzoekenden met RVA-einddatum 1 april met een leefloon (1 januari - 12 augustus 2026)

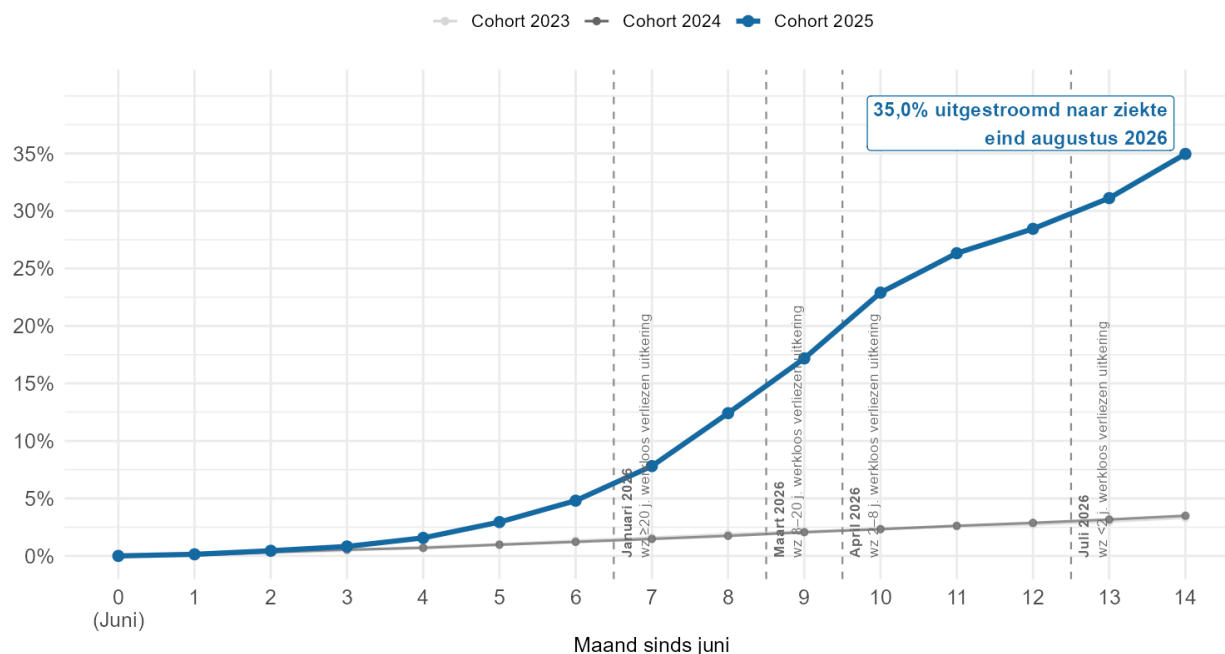

3.5. Werkzoekenden met en zonder Advies Welzijn

Ongeveer een kwart van de langdurig werkzoekenden heeft een Advies Welzijn. Dit advies houdt in dat er op basis van een gespecialiseerde screening werd geoordeeld dat de werkzoekende ernstige niet-arbeidsmarktgerelateerde problemen heeft (bv. medische of mentale problemen) waardoor toeleiding naar de arbeidsmarkt niet mogelijk is. Omdat werkzoekenden met Advies Welzijn een belangrijk en erg kwetsbaar deel van de populatie van langdurig werkzoekenden vormen, onderzoeken we in welke mate die groep uitstroomt naar werk en ziekte.

Werkzoekenden met Advies Welzijn stromen nauwelijks uit naar werk (Figuur A.2), maar stromen daarentegen wel massaal uit naar ziekte, wellicht doordat ze nu een ziekte- in plaats van werkloosheidsuitkering ontvangen (Figuur 8). Eind augustus heeft slechts 4,7% van de langdurig werkzoekenden met Advies Welzijn uit Cohort 2025 ooit minimaal één keer gewerkt in de afgelopen maanden. Daarentegen is eind augustus 35% ooit uitgestroomd naar ziekte. Voor deze kwetsbare groep liggen zowel de uitstroom naar ziekte als naar werk in Cohort 2025 hoger dan in Cohort 2024 of 2023. **Werkzoekenden met Advies Welzijn stroomden vroeger nauwelijks uit naar werk of ziekte, maar behielden eenvoudigweg een werkloosheidsuitkering.**

Figuur 8: Aandeel werkzoekenden met Advies Welzijn ooit uitgestroomd naar ziekte

Voor werkzoekenden zonder Advies Welzijn zien we een omgekeerde beweging. Voor die groep ligt de uitstroom naar (duurzaam) werk in Cohort 2025 een stuk hoger dan in de twee voorgaande cohorten, en is er een kleinere toename van de uitstroom naar ziekte. We rapporteren de precieze cijfers in bijlage. [Figuur A.3](#) toont dat 32% van de werkzoekenden in Cohort 2025 zonder Advies Welzijn in de voorbije maanden minimaal één keer heeft gewerkt. Dat cijfer ligt ongeveer 9 procentpunt hoger dan in de voorgaande cohorten. Bovendien is het aandeel werkzoekenden dat minimaal drie opeenvolgende maanden heeft gewerkt en het totaal aantal gewerkte dagen ook aanzienlijk hoger voor deze groep ([Figuur A.4](#) en [A.5](#)). **Terzelfdertijd is de uitstroom naar ziekte ook voor werkzoekenden zonder Advies Welzijn toegenomen ([Figuur A.6](#)): eind augustus is 16% ooit uitgestroomd naar ziekte versus 9% in de twee voorgaande cohorten.**

Het aandeel werkzoekenden dat een leefloon ontvangt, verschilt nauwelijks tussen werkzoekenden met en zonder Advies Welzijn. Eind juli ontvangt 18% van de werkzoekenden zonder Advies Welzijn een leefloon ([Figuur A.10](#)) versus 20% van de werkzoekenden met Advies Welzijn ([Figuur A.11](#)).

3.6. Uitstroom naar werk en ziekte juist voor het verlies van de uitkering

Een bekend fenomeen in de academische literatuur is een piek in de uitstroom naar werk juist voor werkzoekenden het recht op een uitkering verliezen (e.g., [Le Barbanchon, Schmieder en Weber, 2024](#)). In deze sectie onderzoeken we of een dergelijke piek ook in Vlaanderen

optreedt. Dit kan verder inzicht bieden in de vraag op welk moment werkzoekenden het sterkst reageren op het verlies van een werkloosheidsuitkering.

Langdurig werkzoekenden verloren het recht op een uitkering op vier verschillende momenten (1 januari, 1 maart, 1 april, of 1 juli), afhankelijk van hun werkloosheidsduur. Dit moment wordt in onze data bepaald door de RVA-einddatum. De RVA-einddatum werd vanaf september 2025 in 'golven' meegedeeld aan werkzoekenden, waardoor die data ook geleidelijk in onze datasets verschijnen (zie ook, sectie [BWIT: een zeer beknopte geschiedenis](#)).

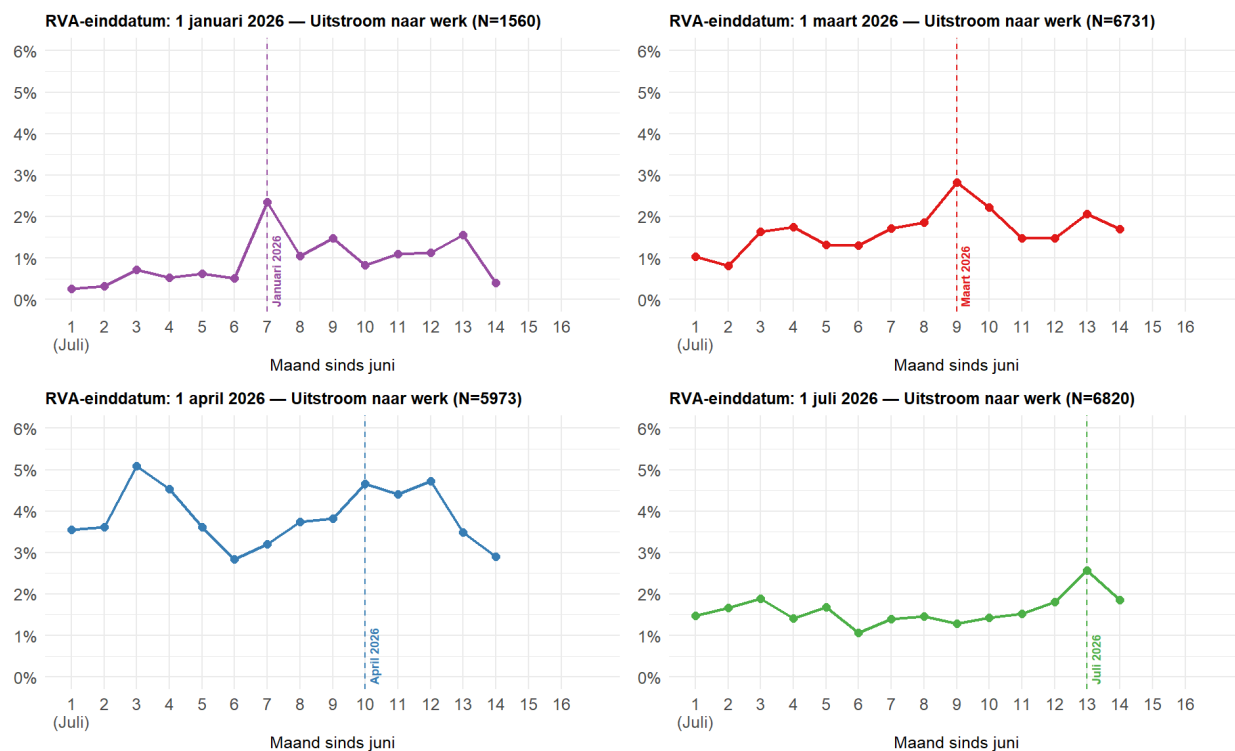
We construeren een nieuwe variabele, de 'eerste RVA-einddatum', die gelijk is aan de eerste RVA-einddatum die we in de periode september-februari in onze dataset observeren. Vervolgens delen we Cohort 2025 op in vijf groepen: vier groepen op basis van de vier RVA-einddata, en een restgroep die enerzijds werkzoekenden zonder einddatum bevat en anderzijds een kleine groep werkzoekenden met een RVA-einddatum die om specifieke redenen op een ander moment valt (bv. op 15 april 2026).

Voor elke groep berekenen we vervolgens de maandelijkse 'hazard rate'. Werkzoekenden kunnen uitstromen uit de werkloosheid om drie redenen: werk, ziekte, en een 'overige' categorie. De hazard rate wordt berekend door op het begin van elke maand te bepalen wie nog niet is uitgestroomd uit de werkloosheid, en vervolgens op het einde van de maand te tellen hoeveel werkzoekenden uit die groep zijn uitgestroomd naar werk, ziekte, of naar de overige categorie. Stel dat er aan het begin van de maand 100 werkzoekenden zijn, waarvan aan het einde van de maand 10 werkzoekenden zijn uitgestroomd naar werk, 7 naar ziekte en 3 naar de overige categorie. De hazard rate naar werk, ziekte en overige is dan 10%, 7% en 3%. Vervolgens blijven er de daaropvolgende maand 80 werkzoekenden over, en kan de hazard rate op dezelfde manier worden berekend.

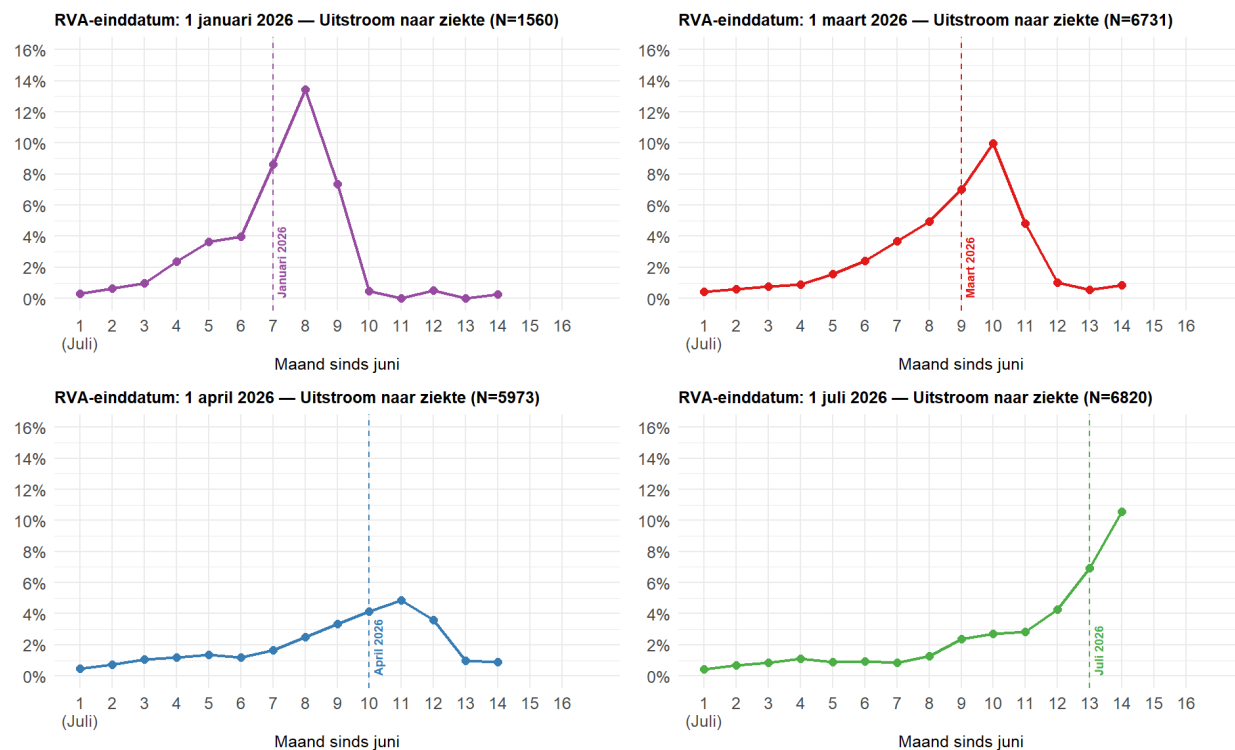
Het bekende fenomeen van een piek in de uitstroom naar werk en ziekte rond de periode waarop werkzoekenden hun uitkering verliezen is ook in onze data duidelijk zichtbaar. Voor elke groep zien we een uitgesproken piek in uitstroom naar werk ([Figuur 9](#)) en ziekte ([Figuur 10](#)). Sommige pieken zijn ronduit indrukwekkend. Zo zien we een piek in uitstroom naar ziekte voor werkzoekenden met RVA-einddatum 1 januari 2026 van ruim 13% in februari 2026 en van 10% in april 2026 voor werkzoekenden met einddatum 1 maart 2026.

Een nieuwe vaststelling is een sterke piek in de uitstroom naar de 'overige categorie' in de maand waarop werkzoekenden de uitkering verliezen ([Figuur 11](#)). We observeren een piek voor elke groep, maar de piek voor werkzoekenden met RVA-einddatum 1 juli 2026 ligt bijzonder hoog. Nadere analyse toont aan dat het voornamelijk gaat om uitstroom om onbekende redenen (categorie werkzoekenden 79), en dus wellicht om werkzoekenden die zelf aangeven zich te willen uitschrijven. Toekomstige analyses moeten verder in kaart brengen wat precies met deze groep gebeurt.

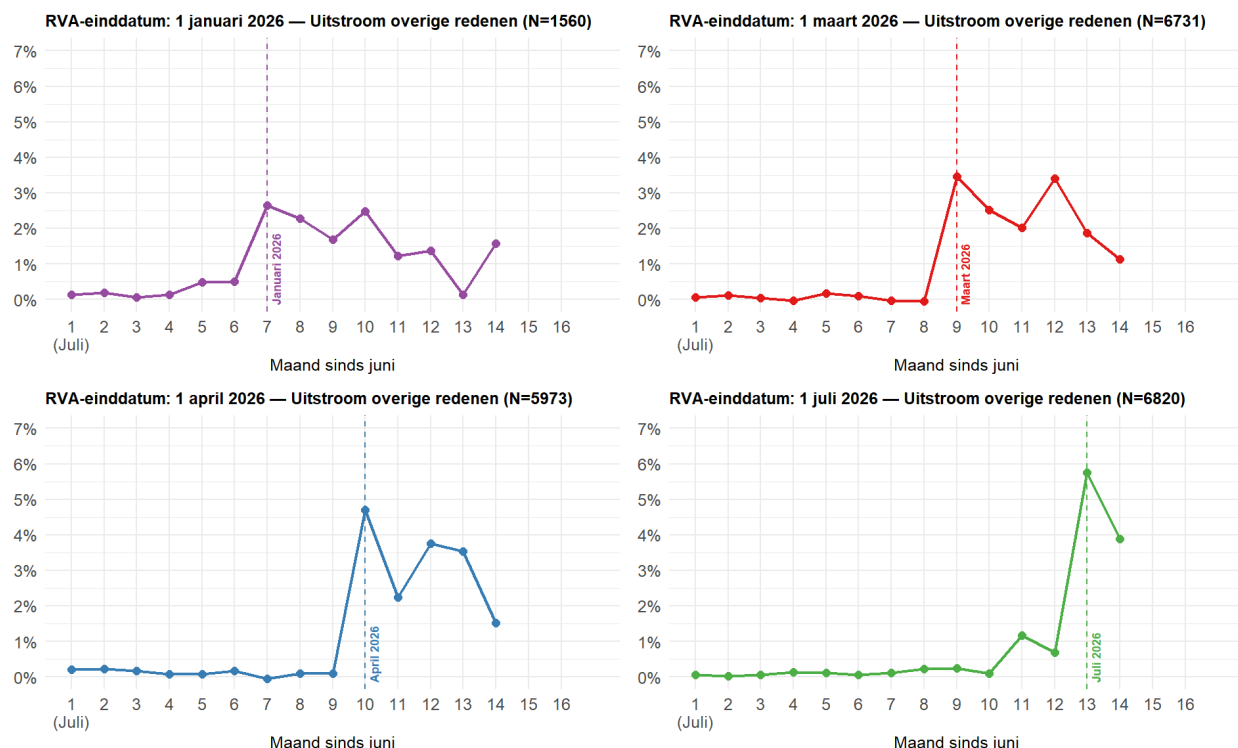
Figuur 9: Maandelijks uitstroom naar werk (hazard rates) voor Cohort 2025 naar RVA-einddatum

Figuur 10: Maandelijks uitstroom naar ziekte (hazard rates) voor Cohort 2025 naar RVA-einddatum

Figuur 11: Maandelijks uitstroom uit de werkloosheid om overige redenen (hazard rates) voor Cohort 2025 naar RVA-einddatum

3.7. Uitstroom per sector

In deze sectie documenteren we naar welke sectoren langdurig werkzoekenden uitstromen. Hiervoor bepalen we voor elke werkzoekende in Cohort 2025 en Cohort 2024 die in augustus minimaal één dag hebben gewerkt in welke sector ze actief waren. In augustus waren 6.306 werkzoekenden (24% van de populatie) uit Cohort 2025 aan het werk, 1.416 werkzoekenden meer dan voor Cohort 2024. Op basis van Dimona-registraties kunnen we bepalen in welke sector werknemers actief zijn.¹¹ Op basis van RSVZ-registraties weten we of werkzoekenden aan de slag zijn als zelfstandige, zonder daarbij de sector van tewerkstelling te kennen.

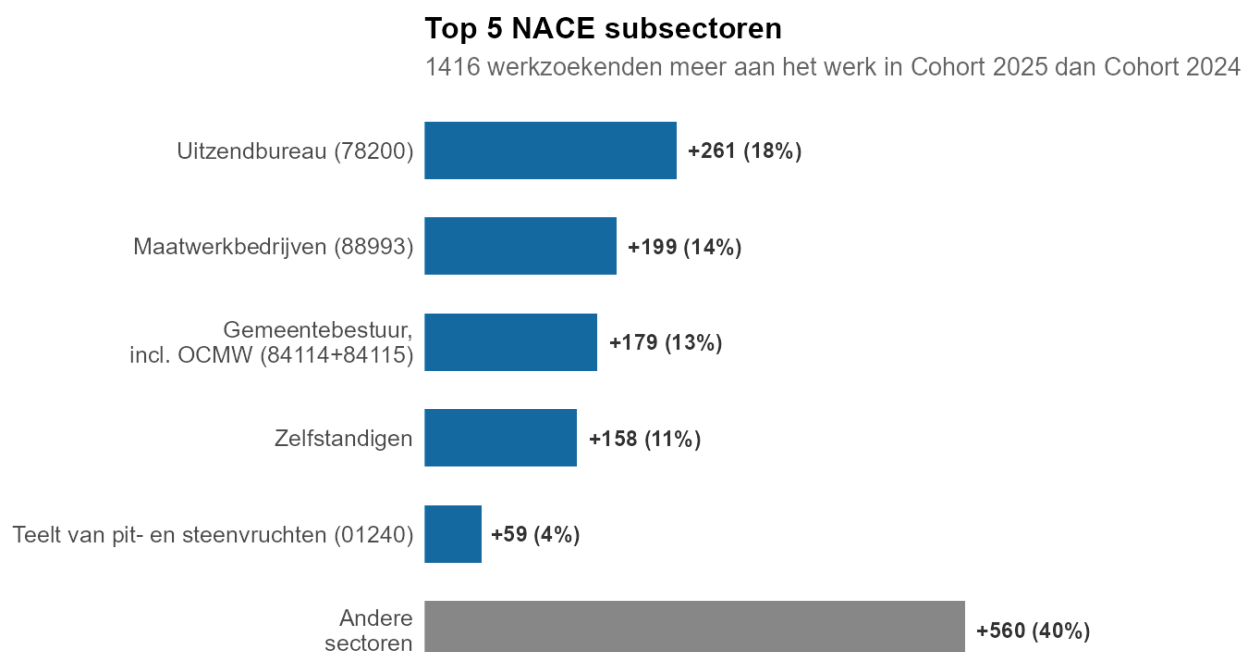
[Figuur 12](#) toont de vijf sectoren waar we de sterkste stijging zien in het aantal tewerkgestelde langdurig werkzoekenden in Cohort 2025 ten opzichte van Cohort 2024. Die vijf sectoren staan samen in voor 60% van de bijkomende tewerkstelling (856 van de 1.416 bijkomende tewerkstellingen bevinden zich in deze vijf sectoren).

Er is **een sterke stijging in de tewerkstelling bij uitzendbureaus** (+261 langdurig werkzoekenden, 18% van de bijkomende tewerkstelling). **Opvallend is de sterke stijging van**

¹¹ We kiezen ervoor te rapporteren op het laagste NACE-niveau (level 5). Op die manier kunnen we onder meer maatwerkbedrijven onderscheiden van bedrijven actief in andere sectoren.

tewerkstelling van langdurig werkzoekenden bij maatwerkbedrijven (+199, 14%) en bij gemeentebesturen (+179, 13%). Maatwerkbedrijven en gemeentebesturen staan samen in voor 26% van de bijkomende tewerkstelling. Gezien het hier wellicht om gesubsidieerde tewerkstelling gaat, kunnen we niet uitsluiten dat langdurig werkzoekenden plaatsen innemen die anders naar andere categorieën van werkzoekenden zouden zijn gegaan. **Tot slot neemt ook het aantal langdurig werkzoekenden die aan de slag gaan als zelfstandige (+158) toe.**

Figuur 12: Vijf sectoren met de sterkste toename van tewerkstelling van langdurig werkzoekenden

4. DEEL 2: CAUSALE ANALYSES

De beschrijvende analyses uit Deel 1 suggereren dat BWIT de uitstroom naar (duurzaam) werk én ziekte van langdurig werkzoekenden heeft verhoogd. Het blijft echter mogelijk dat andere factoren (bijvoorbeeld wijzigingen in de economische conjunctuur) ervoor zorgen dat de verschillen die we vaststellen tussen Cohort 2024 en Cohort 2025 niet enkel toe te schrijven zijn aan de hervorming van de werkloosheidsuitkeringen.

Met behulp van de econometrische methode, difference-in-differences, proberen we in Deel 2 de causale effecten van BWIT verder te onderbouwen. Die methode vergelijkt langdurig werkzoekenden met OCMW-klienten voor en na de aankondiging van de hervorming. OCMW-klienten vormen hier dus de controlegroep.

We focussen in deze analyses op de **uitstroom naar (duurzaam) werk en ziekte**. We rapporteren daarentegen geen resultaten met betrekking tot uitstroom naar leefloon, omdat we die informatie enkel hebben voor Cohort 2025 vanaf januari 2026. We rapporteren evenmin resultaten voor de ‘hazard rate’ of op de uitstroom naar sector.

4.1. Difference-in-differences: OCMW-klienten als controlegroep

Methode

Difference-in-differences (DiD) is een klassieke econometrische methode die uitkomsten vergelijkt tussen een doel- en controlegroep, voor en na een hervorming. Het idee is dat de controlegroep controleert voor veranderingen over tijd (bv. de economische conjunctuur, of andere hervormingen) die ook op de doelgroep een effect hebben. **Daardoor vatten de DiD schattingen enkel het effect van de BWIT-hervorming, en worden ze niet vertekend door andere factoren die effect hebben op de doelgroep.**

In onze specifieke context bestaat de doelgroep uit langdurig werkzoekenden na (Cohort 2025) en voor de hervorming (Cohort 2024), waarvoor we descriptieve statistieken presenteerden in Deel 1. Als **controlegroep kiezen we voor OCMW-klienten geregistreerd bij VDAB (catwz 05)**. Dit lijkt een goede controlegroep omdat (1) OCMW-klienten niet worden getroffen door BWIT, en (2) OCMW-klienten gelijkenissen vertonen met langdurig werkzoekenden, waardoor beide groepen vermoedelijk op een gelijkaardige manier worden beïnvloed door veranderingen op de arbeidsmarkt. Onderstaand kader bespreekt een aantal formele voorwaarden waar een DiD-regressie aan moet voldoen om de causale effecten van een hervorming te kunnen bepalen.

[Figuren B.1- B.4](#) in bijlage tonen dezelfde beschrijvende statistieken voor OCMW-klienten voor de vier uitkomsten (drie uitkomsten voor duurzaam werk en één indicator voor ziekte), die we eerder presenteerden voor de langdurig werkzoekenden (zie [Figuren 2, 3, 4](#) en [5](#)). Net zoals voor langdurig werkzoekenden tonen we resultaten voor Cohort 2023, 2024 en 2025. Terwijl

voor langdurig werkzoekenden de uitkomsten voor Cohort 2025 duidelijk verschillen van de uitkomsten voor Cohort 2024, wat wijst op een effect van BWIT, verschillen de uitkomsten voor Cohort 2025 en 2024 van OCMW-kanten nauwelijks van elkaar.

Aan welke voorwaarden moet een DiD-regressie minimaal voldoen om de impact van een hervorming te kunnen meten?

1. **Geen anticipatie:** het is belangrijk om de doelgroep te bepalen voordat ze kunnen anticiperen op een hervorming. Anticipatie-effecten treden op doordat werkzoekenden hun gedrag kunnen aanpassen op het moment dat ze beseffen het recht op een uitkering te verliezen, en niet noodzakelijkerwijs pas reageren op het moment dat ze hun uitkering ook effectief verliezen.
Om anticipatie-effecten te vatten selecteren we Cohort 2025 op 30 juni 2025, minimaal zes maanden voor die werkzoekenden effectief hun uitkering verliezen. **We veronderstellen dus dat werkzoekenden hun gedrag pas beginnen aanpassen aan de hervorming vanaf juli 2025.** Zoals we argumenteren in de sectie waarin we de sleutelmomenten van de hervorming beschreven, is die assumptie verdedigbaar.
2. **Constance samenstelling van populatie:** de compositie van de populatie van langdurig werkzoekenden en OCMW-kanten kan veranderen doorheen de tijd. Wijzigingen in de compositie van de doel- of controlegroep kunnen leiden tot vertekende resultaten. Stel dat Cohort 2025 bestaat uit 'sterkere' werkzoekenden in vergelijking met Cohort 2024, dan is het verschil in uitstroom naar werk tussen beiden Cohorten niet enkel te verklaren door BWIT, maar ook door een verschil in het profiel van de werkzoekenden in beide Cohorten. [Tabel 1](#) toont echter aan dat werkzoekenden in Cohort 2025 en 2024 een gelijkaardig profiel hebben. [Tabel B.1](#) geeft aan dat ook het profiel van OCMW-kanten stabiel blijft tussen 2024 en 2025.
3. **Parallel trend assumptie:** de kritische assumptie van DiD-regressies is dat - zonder de hervorming - de uitstroom naar werk en ziekte van langdurig werkzoekenden op eenzelfde manier zou evolueren als bij OCMW-kanten. Die assumptie kan niet worden getest. Wel zullen we systematisch **placebo-testen** rapporteren waarbij we DiD-regressies schatten voor langdurig werkzoekenden versus OCMW-kanten tussen 2023 en 2024. Tussen 2023 en 2024 was de hervorming niet van kracht, en mogen we dus ook geen statistisch significante effecten zien. Wanneer er geen significante verschillen zijn tussen Cohort 2023 en Cohort 2024, is het aannemelijk dat er zonder de BWIT-hervorming ook geen significante verschillen zouden zijn tussen Cohort 2024 en 2025 en, dus, dat de parallel trend assumptie houdt.
4. **SUTVA:** de zogenaamde Stable Unit Value Treatment Assumption (SUTVA) houdt in dat werkzoekenden in de controlegroep niet indirect mogen worden getroffen door de hervorming. Die assumptie houdt bijvoorbeeld niet wanneer OCMW-kanten minder ondersteuning zouden krijgen als gevolg van de BWIT-hervorming (bv. omdat de bemiddelaars focussen op langdurig werkzoekenden die hun uitkering verliezen), of wanneer langdurig werkzoekenden jobs invullen die anders door OCMW-kanten zouden worden ingevuld. Het is niet mogelijk om te testen of voldaan is aan de SUTVA-assumptie. Gezien het relatief beperkt aantal werkzoekenden onderworpen aan de hervorming, is het aannemelijk dat de SUTVA-assumptie opgaat of slechts leidt tot een minimale vertekening van de resultaten.

Die vaststelling suggereert dat de verschillen die we voor langdurig werkzoekenden vaststellen veroorzaakt worden door BWIT. Doordat de uitkomsten voor werkzoekenden in de controlegroep nagenoeg samenvallen voor Cohort 2024 en 2025, zullen de DiD schattingen bovendien nagenoeg gelijk zijn aan een eenvoudige vergelijking tussen Cohort 2025 en 2024 voor langdurig werkzoekenden. **Kortom, de descriptieve statistieken uit Deel 1, waarbij Cohort 2025 wordt vergeleken met Cohort 2024, zullen dicht bij de causale schattingen liggen.**

Intuïtief is een controlegroep betrouwbaarder wanneer de werkzoekenden in de controlegroep gelijkaardige kenmerken hebben als werkzoekenden in de doelgroep. Wanneer dit het geval is, is het aannemelijker dat schokken op de arbeidsmarkt of beleidswijzigingen een gelijkaardige invloed hebben op de doel- en controlegroep.

In onze toepassing zijn er belangrijke observeerbare verschillen tussen werkzoekenden in de doel- en controlegroep (zie [Tabel 1](#) voor langdurig werkzoekenden, en [Tabel B.1](#) voor OCMW-klienten). **Een belangrijk verschil is dat we er expliciet voor kiezen om in de doelgroep enkel werkzoekenden op te nemen die minimaal twee jaar werkloos zijn, terwijl we dit criterium niet opleggen voor OCMW-klienten.** De reden hiervoor is dat een deel van de OCMW-klienten in de voorbije jaren wellicht ook niet hebben gewerkt (in België), anders zouden ze immers recht hebben op een werkloosheidsuitkering. In dat opzicht zijn OCMW-klienten vergelijkbaar met langdurig werkzoekenden. **Verder zijn OCMW-klienten gemiddeld ook jonger en hebben ze veel vaker een beperkte kennis van het Nederlands dan langdurig werkzoekenden.**

Om werkzoekenden in de doelgroep en controlegroep ‘gelijker’ te maken, combineren we de DiD regressies met **matching**. Meer specifiek maken we gebruik van **exact matching**, waarbij we per cohort elke langdurig werkzoekende matchen met een OCMW-klient met dezelfde leeftijd (9 categorieën), kennis Nederlands (2 categorieën), nationaliteit (EU-14 vs. andere nationaliteit), geslacht, en provincie. Matching zorgt ervoor dat werkzoekenden in de doel- en controlegroep op deze vijf kenmerken gelijk zijn. **Tegelijkertijd zijn er verschillende (niet-geobserveerde) kenmerken waarop we niet kunnen matchen, waardoor het a-priori niet zeker is dat onze resultaten daadwerkelijk betrouwbaarder worden door te matchen.** Een voorbeeld van een niet-geobserveerd kenmerk is de gezondheid van een werkzoekende, nochtans een belangrijk element dat uitstroom naar werk en ziekte kan bepalen.

Om zo transparant mogelijk te werken presenteren we zowel resultaten zonder en met matching. Zoals we in de volgende sectie zullen duiden, blijven de resultaten met of zonder matching kwalitatief dezelfde, maar verschilt de sterkte van het effect tussen schattingen met of zonder matching.

Om de robuustheid van de resultaten verder te onderzoeken, rapporteren we de resultaten ook voor twee deelgroepen, namelijk (1) langdurig werkzoekenden zonder Advies Welzijn, en (2) langdurig werkzoekenden zonder Advies Welzijn jonger dan 60 jaar op 30 juni 2025. Analyses voor deze twee groepen zijn op zichzelf al interessant. Bovendien

hebben werkzoekenden met een Advies Welzijn en oudere werkzoekenden een specifiek profiel, waardoor ze moeilijker te matchen zijn met OCMW-kanten én misschien anders reageren op de BWIT-hervorming.

Resultaten voor de volledige populatie van langdurig werkzoekenden

Onderstaande vier figuren tonen de resultaten van de DiD-regresies met en zonder matching voor de vier uitkomsten voor de maanden juli 2025-augustus 2026 voor de volledige populatie van langdurig werkzoekenden. Onderstaande box legt uit hoe je die figuren interpreteert.

De vier figuren bevestigen de beschrijvende resultaten uit het eerste deel: BWIT verhoogde de uitstroom naar (duurzaam) werk én leidde tot een massale uitstroom naar ziekte (blauwe lijnen in alle figuren). Door te vergelijken met een controlegroep, zijn we nu echter zeker dat de toename van de uitstroom naar werk en ziekte te wijten is aan BWIT, en niet te verklaren valt door andere factoren. De vaststelling dat de placebo-test (de grijze lijn in alle figuren) voor de meeste uitkomsten niet significant is, suggereert dat onze methode betrouwbaar is en dat de parallel trend assumptie opgaat. Eén uitzondering is de uitkomst “totaal aantal gewerkte dagen”, waarvoor de placebo-test duidelijk niet houdt in de DiD-regressie met matching ([Figuur 15](#), rechts).

Hoe interpreteer je de figuren van DiD-regresies?

De opbouw van elke figuur is dezelfde. In elke figuur toont de linkerkant de resultaten zonder matching en de rechterkant de resultaten met matching voor dezelfde uitkomst. Op de horizontale as staat het aantal maanden vanaf juni tot en met eind augustus, zodat we het effect van BWIT maand per maand kunnen evalueren. De horizontale as toont het resultaat van de DiD-regressie in procentpunt, waarbij we cohorten van langdurig werkzoekenden vergelijken met de controlegroep van OCMW-kanten, voor en na de BWIT-hervorming.

De blauwe lijn toont de effecten van de hervorming. Je interpreteert die lijn dus als “Dankzij de BWIT-hervorming, ligt de uitkomst X procentpunt hoger in maand Z”, waarbij je X afleest van de verticale as en Z van de horizontale as. Een voorbeeld: de DiD-resultaten zonder matching ([Figuur 11](#), links, blauwe lijn) tonen dat eind augustus dankzij BWIT het aandeel werkzoekenden dat over de periode juli 2025-augustus 2026 ooit heeft gewerkt 8,6 procentpunt hoger ligt dan in een scenario zonder de BWIT-hervorming.

De grijze lijn toont de resultaten van een placebo-test waarbij Cohort 2024 wordt vergeleken met Cohort 2023. De placebo-test vergelijkt twee cohorten voor de BWIT-hervorming werd ingevoerd, en we verwachten dus geen verschillen tussen die twee cohorten. Zijn er wel verschillen, dan zijn er mogelijk problemen met de **parallel trend assumptie**, de cruciale assumptie van het model.

Zowel voor de blauwe als de grijze lijnen geeft het grijze of blauwe punt de DiD-schatting. De balken rond elk punten tonen het 95%-betrouwbaarheidsinterval. Dit geeft aan hoe precies de

resultaten zijn, wat onder meer afhangt van het aantal observaties. **Resultaten zijn ‘niet statistisch significant’ indien het balkje de nullijn omvat.** In die gevallen kunnen we niet uitsluiten dat het ‘werkelijk’ effect gelijk is aan nul.

Laten we eerst focussen op de uitstroom naar werk. Hoewel de DID-resultaten met en zonder matching kwalitatief dezelfde resultaten geven, zijn de DiD-schattingen zonder matching typisch groter dan de schattingen met matching. Bovendien suggereren de DiD-schattingen zonder matching dat de effecten van de hervorming snel optreden: voor de eerste indicator, ooit uitgestroomd naar werk, zijn er zonder matching al significante, positieve effecten vanaf augustus 2025. De DID-schattingen met matching vinden daarentegen pas effecten vanaf december 2025. **Wij verkiezen de DiD-regressies met matching** omdat (1) we het aannemelijker vinden dat de effecten niet onmiddellijk optreden gezien het merendeel van de werkzoekenden pas het recht op uitkering beginnen te verliezen vanaf maart 2026, en (2) de effecten iets kleiner zijn, waardoor we de positieve effecten voorzichtiger interpreteren.

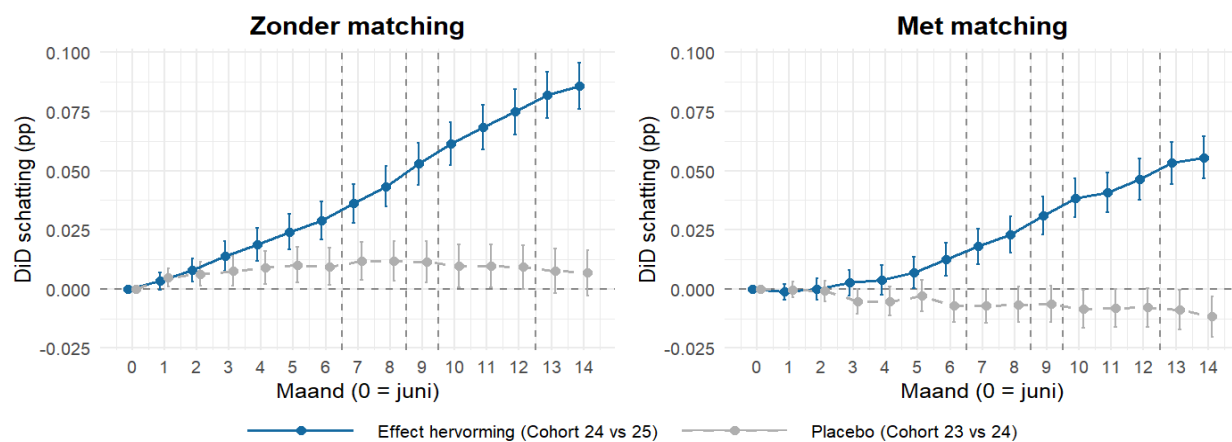
Voor de drie uitkomsten - ooit uitgestroomd naar werk ([Figuur 13](#)), drie opeenvolgende maanden gewerkt ([Figuur 14](#)), en het totaal aantal gewerkte dagen ([Figuur 15](#)) - vinden we sterke en significant positieve resultaten eind augustus 2026. Dankzij BWIT is het aandeel werkzoekenden dat ooit is uitgestroomd naar werk in de periode juli 2025-augustus 2026 met 6 procentpunt toegenomen (9 procentpunt zonder matching), ligt het aandeel werkzoekenden dat minimaal drie opeenvolgende maanden heeft gewerkt 4 procentpunt hoger (6 procentpunt zonder matching), en ligt het totaal aantal gewerkte dagen 5 dagen hoger (13 dagen zonder matching).

Dat lijken misschien kleine effecten, maar gezien de beperkte uitstroom naar werk van langdurig werkzoekenden zijn deze effecten substantieel in relatieve termen. Zo had zonder de BWIT-hervorming slechts 17% van de werkzoekenden in Cohort 2024 eind augustus in de afgelopen maanden minimaal één keer gewerkt. Dankzij de BWIT-hervorming ligt dit aandeel 6 procentpunt hoger. In relatieve termen betekent dit dat, dankzij de BWIT-hervorming, uitstroom naar werk toenam met 32%. Die relatieve effecten, die vaak worden gerapporteerd in de academische literatuur, bereken je door het effect (hier 6 procentpunt) te delen door de gemiddelde uitkomst zonder de hervorming (hier: 17%).¹² Dezelfde berekeningen voor de andere uitkomsten tonen aan dat BWIT de uitstroom verhoogde met 32% voor de uitkomst ‘drie opeenvolgende maanden gewerkt’, en met 16% voor de uitkomst ‘totaal aantal gewerkte dagen’.

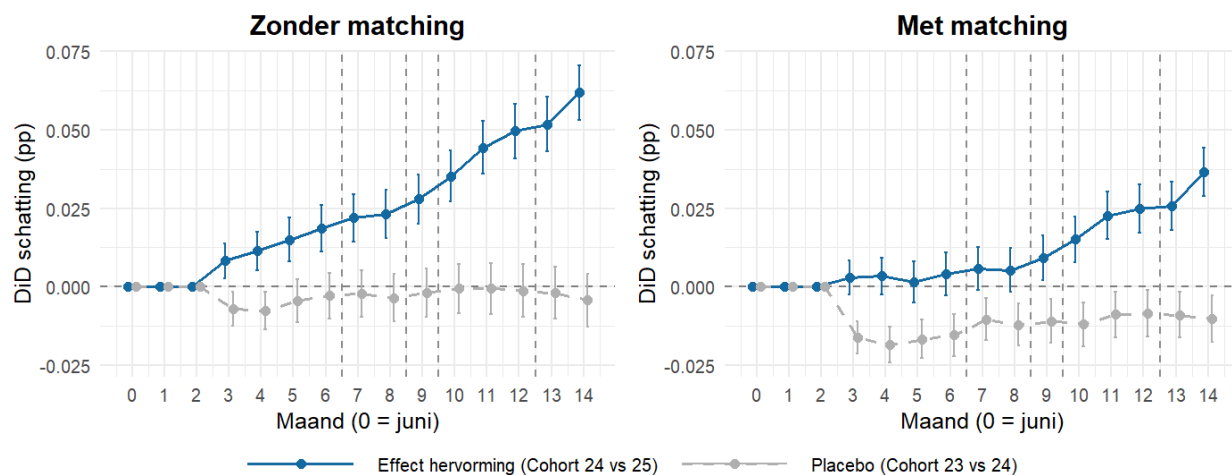
---

¹² De precieze getallen zijn 5,6 procentpunt en 17,2% (zie [Tabel 2](#)). Daardoor komen we aan een relatief effect van 32% ($=5,6/17,2$)

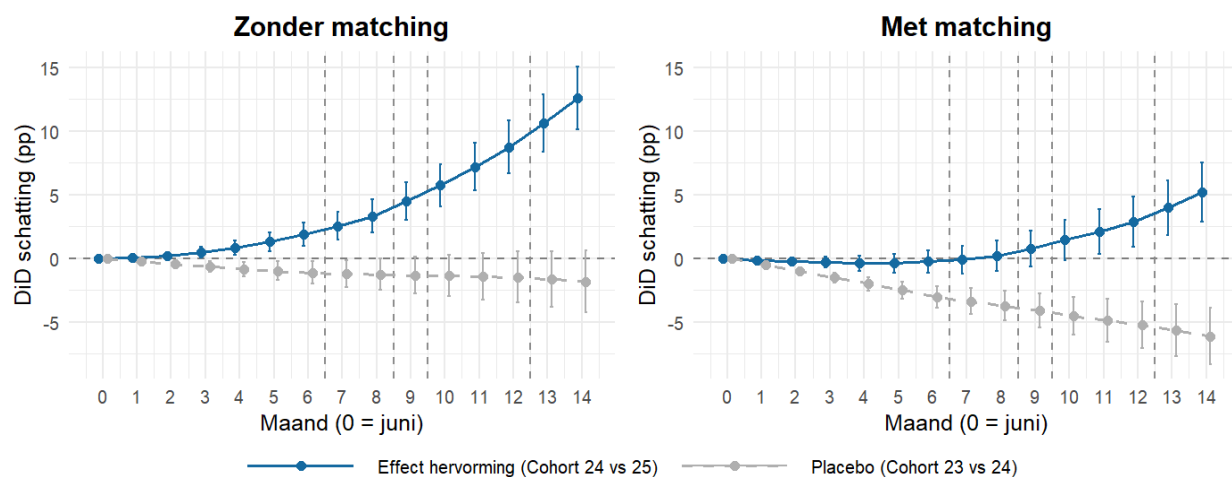
Figuur 13: DiD-resultaten - ooit uitgestroomd naar werk

Figuur 14: DiD-resultaten - drie opeenvolgende maanden gewerkt

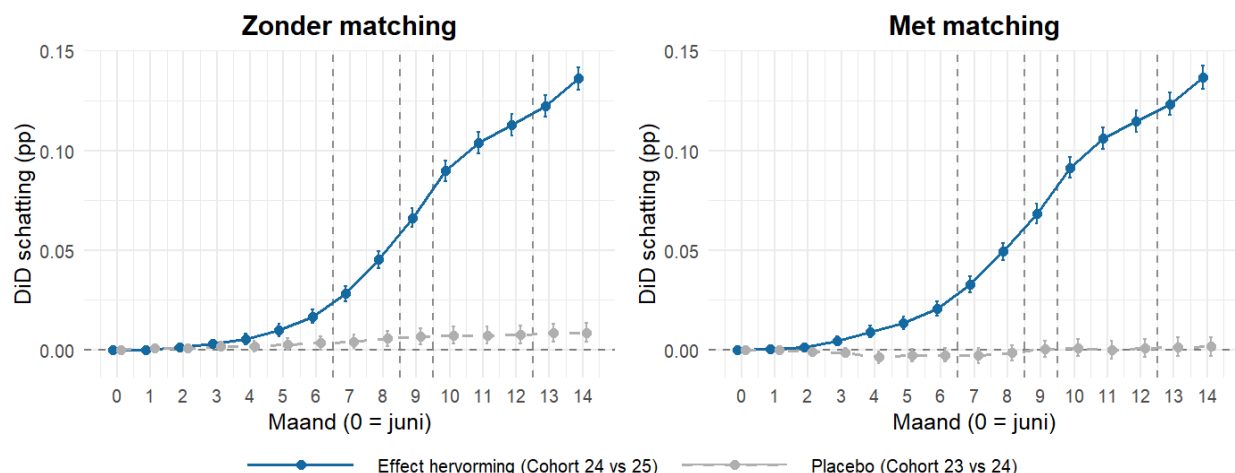

Figuur 15: DiD-resultaten - totaal aantal gewerkt dagen

[Figuur 16](#) toont de effecten op de uitstroom naar ziekte. De DiD resultaten zijn voor deze uitkomst gelijkaardig met en zonder matching, en tonen ontegensprekelijk aan dat **BWIT het aandeel langdurig werkzoekenden dat ooit uitstroomde naar ziekte in de periode juli 2025-augustus 2026 verhoogde met 14 procentpunt**. Dit is een bijzonder groot effect, zeker omdat voor de BWIT-hervorming slechts 8% van de langdurig werkzoekenden ooit uitstroomde naar ziekte. **Dit bewijst opnieuw dat BWIT leidde tot een verschuiving van een werkloosheids- naar een ziekteuitkering**, wat ook wordt vastgesteld in de RVA rapporten.

Figuur 16: DiD-resultaten - ooit uitgestroomd naar ziekte

Resultaten voor twee deelgroepen

We rapporteren in deze sectie de effecten van BWIT voor **twee deelgroepen**, met name (1) **langdurig werkzoekenden zonder Advies Welzijn** en (2) **langdurig werkzoekenden zonder Advies Welzijn jonger dan 60 jaar** op 30 juni 2025. Die bijkomende analyses laten ons toe om enerzijds te evalueren hoe ‘robuust’ onze resultaten zijn en anderzijds de effecten te onderzoeken op deelpopulaties die op zichzelf interessant zijn.

De effecten worden gerapporteerd in [Tabel 2](#) voor de vier uitkomsten eind augustus 2026. Voor elke uitkomst rapporteren we resultaten met en zonder matching, rapporteren we het gemiddelde van elke uitkomst voor Cohort 2024, en rapporteren we de relatieve effecten. Om eenvoudig te kunnen vergelijken tonen we ook effecten voor de volledige populatie, die we hierboven al bespraken met behulp van de vier grafieken.

Het beperken van de populatie tot werkzoekenden zonder Advies Welzijn (kolom 2) en zonder Advies Welzijn én jonger dan 60 jaar (kolom 3) betekent dat de twee deelgroepen bestaan uit sterkere werkzoekenden met een grotere kans op uitstroom naar werk dan de volledige populatie van langdurig werkzoekenden. Dat zien we ook duidelijk in [Tabel 2](#). Langdurig werkzoekenden (kolom 1) hebben eind augustus 17% kans om in de afgelopen maanden ooit te hebben gewerkt. Bij werkzoekenden zonder Advies Welzijn bedraagt die kans 23%, en voor

langdurig werkzoekenden zonder Advies Welzijn jonger dan 60 stijgt die kans verder naar 32%. Het patroon is gelijkaardig voor de twee andere uitkomsten die de uitstroom naar (duurzaam) werk meten.

In absolute cijfers reageren de sterkere werkzoekenden ook sterker op het verlies van het recht op een uitkering. Voor de volledige populatie verhoogde BWIT de kans om in de afgelopen maanden minstens één keer te hebben gewerkt met 6 procentpunt (DiD schatting met matching), terwijl het effect geschat wordt op 7 procentpunt voor werkzoekenden zonder Advies Welzijn, en op 8 procentpunt voor werkzoekenden zonder Advies Welzijn jonger dan 60. Ook voor de twee andere uitkomsten zien we sterkere effecten bij sterkere werkzoekenden.

In relatieve cijfers zijn de effecten op uitstroom naar werk echter opvallend gelijklopend voor de drie groepen. Sterkere groepen reageren dan wel sterker op BWIT, maar doordat ze ook zonder BWIT sneller uitstromen naar werk, zijn de relatieve effecten voor de drie groepen vergelijkbaar. Zo verhoogde BWIT de kans om de afgelopen maanden ooit te hebben gewerkt met 32% voor de volledige populatie, met 31% voor werkzoekenden zonder Advies Welzijn, en met 24% voor werkzoekenden zonder Advies Welzijn jonger dan 60.

Het effect van BWIT op uitstroom naar ziekte verschilt wel substantieel tussen de drie groepen. BWIT leidde tot een sterke toename in uitstroom naar ziekte voor de volledige populatie (+14 procentpunt), maar de uitstroom naar ziekte ligt beduidend lager voor werkzoekenden zonder Advies Welzijn (+6 procentpunt) en werkzoekenden zonder Advies Welzijn jonger dan 60 (+4 procentpunt). Die vaststelling bevestigt de eerdere bevinding dat **de sterke toename van de uitstroom naar ziekte in belangrijke mate wordt veroorzaakt door werkzoekenden met Advies Welzijn**, die massaal uitstromen naar ziekte.

Tabel 2: Effect van BWIT eind augustus 2026, per uitkomst en (deel)populatie

		Volledige populatie	Zonder Advies Welzijn	Zonder Advies Welzijn, <60 jaar
Aantal observaties in Cohort 2025		26.473	18.689	13.891
Ooit uitgestroomd naar werk	Effect zonder matching	0,086 (0,005)	0,11 (0,0058)	0,098 (0,0068)
	Effect met matching	0,056 (0,0045)	0,072 (0,0053)	0,077 (0,0064)
	Gemiddelde Cohort 2024	0,1723	0,2326	0,3208
	Relatief effect (zonder/met matching)	50% / 32%	46% / 31%	30% / 24%
Drie opeenvolgende maanden gewerkt	Effect zonder matching	0,062 (0,0045)	0,078 (0,0052)	0,076 (0,0061)
	Effect met matching	0,037 (0,004)	0,052 (0,0047)	0,06 (0,0057)
	Gemiddelde Cohort 2024	0,1155	0,1555	0,2140
	Relatief effect (zonder/met matching)	54% / 32%	50% / 33%	35% / 28%
Totaal aantal gewerkte dagen	Effect zonder matching	13 (1,3)	17 (1,5)	15 (1,7)
	Effect met matching	5,2 (1,2)	8,7 (1,4)	10 (1,7)
	Gemiddelde Cohort 2024	32,25	43,40	60,19
	Relatief effect (zonder/met matching)	39% / 16%	38% / 20%	24% / 17%
Ooit uitgestroomd naar ziekte	Effect zonder matching	0,14 (0,0029)	0,063 (0,0029)	0,041 (0,0032)
	Effect met matching	0,14 (0,003)	0,064 (0,003)	0,042 (0,0033)
	Gemiddelde Cohort 2024	0,0771	0,0931	0,1190
	Relatief effect (zonder/met matching)	176% / 178%	67% / 68%	34% / 35%

Noot: standaardfouten staan tussen haakjes.

5. DEEL 3: CONCLUSIE

Deze VDAB Ontcijfert biedt nieuwe inzichten op de impact van de beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd voor langdurig werkzoekenden in Vlaanderen op uitstroom naar (duurzaam) werk, ziekte, en leefloon (zie de [samenvatting](#) voor een overzicht van de kernbevindingen).

De belangrijkste doelstelling van dit onderzoek is misschien wel het debat over de (on)zin van het beperken van de werkloosheidsuitkering in de tijd te verrijken met cijfers en inzichten, zonder daarbij het ‘volledige’ verhaal te kunnen vertellen. Elementen die bijvoorbeeld ontbreken zijn een schatting van de impact op armoede en een zorgvuldige kosten-batenanalyse. Toch biedt deze nota reeds een genuanceerd verhaal. Voor- en tegenstanders van deze belangrijke hervorming zullen wellicht andere elementen van de resultaten benadrukken. Hopelijk leidt deze nota dan ook tot een rijk debat.

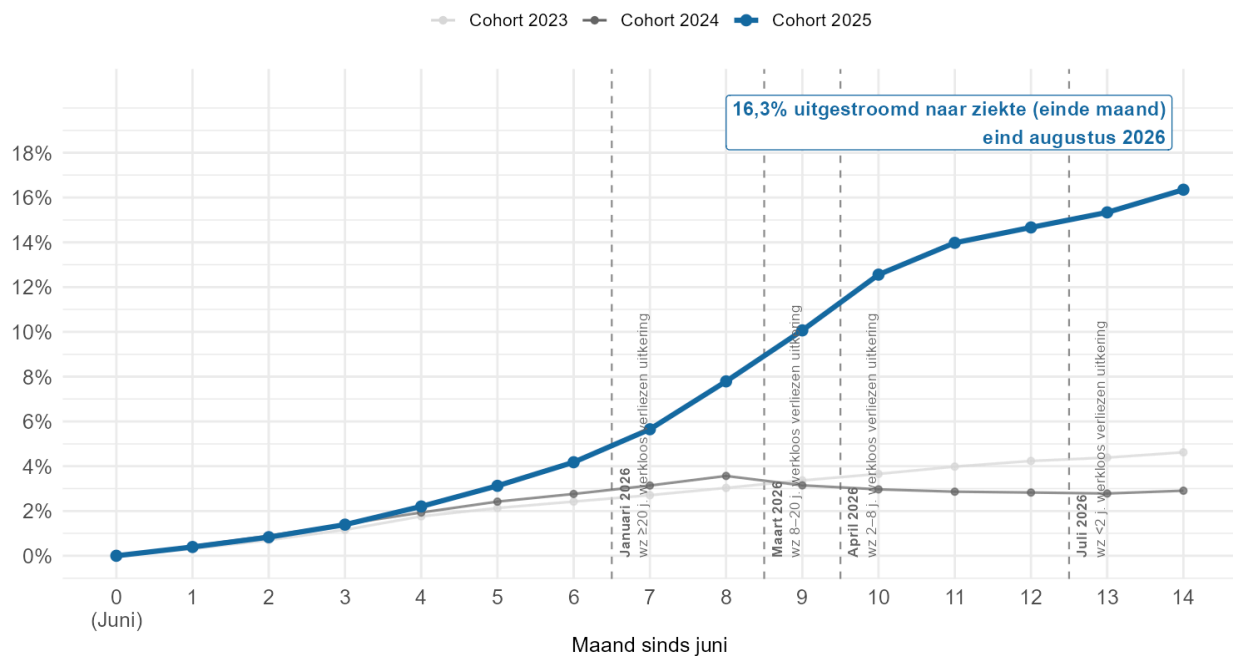
De focus van dit onderzoek ligt op de impact van de overgangsmaatregelen voor de langdurig werkzoekenden, omdat dit nu eenmaal de grootste groep is waar de afgelopen maanden ook de meeste aandacht naar toe is gegaan, zowel intern bij VDAB als in het publieke debat. Sinds 1 maart 2026 vallen nieuwe werkzoekenden onmiddellijk onder de nieuwe regelgeving en hebben ze één tot maximaal twee jaar recht op een werkloosheidsuitkering. Die nieuwe realiteit is een breuk met het verleden, en de impact hiervan zal pas in de loop van de volgende jaren langzaam duidelijker worden. Het is alvast onze ambitie om op termijn ook de effecten van die nieuwe realiteit zo nauwkeurig mogelijk in kaart te brengen.

Appendix A: bijkomende Figuren en Tabellen - Deel 1

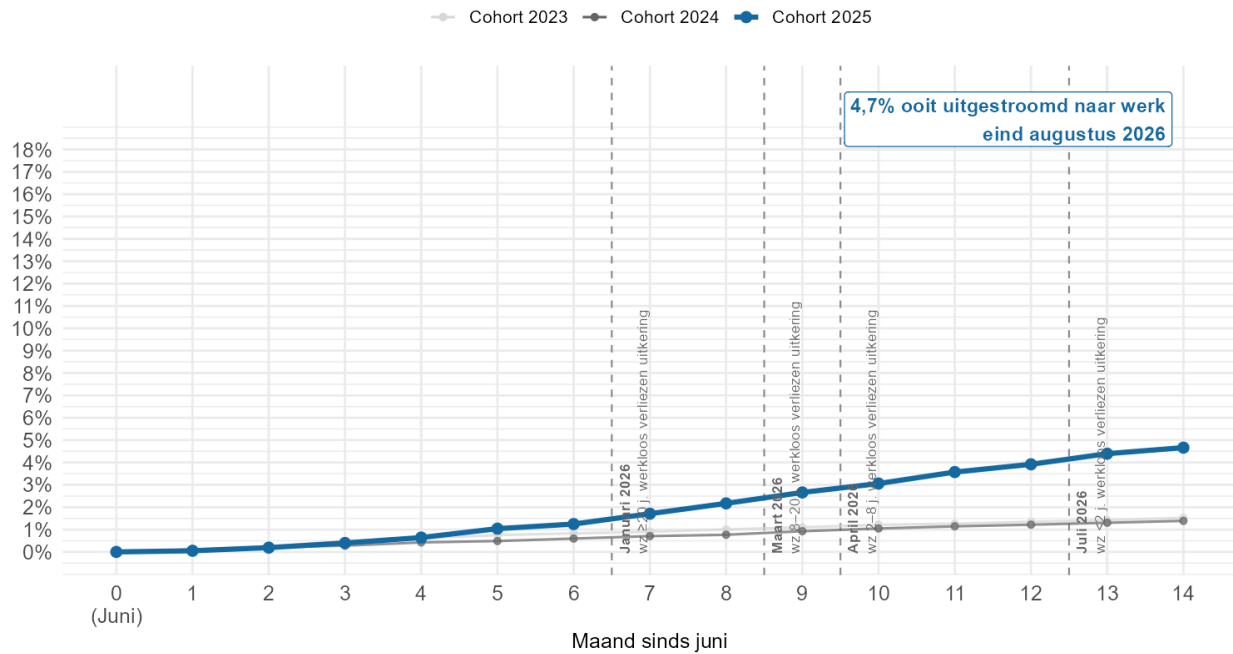
Tabel A.1: Aantal langdurig werkzoekenden per cohort, voor en na het verwijderen van bepaalde groepen

Cohort	2023	2024	2025
Volledige populatie	38.148	34.048	33.167
Verwijderen van			
Brusselse wz	-5	-8	-4
Woonplaats buiten Vlaanderen	-0	-5	-1
Kennis Nederlands Ontbreekt	-0	-0	-1661
Jonger dan 18	-0	-0	-0
18-19 jaar	-7	-8	-6
Ouder dan 65	-12	-244	-1079
Studieniveau onbekend	-0	-0	-10
Regulier: standaard werkloosheidsstatuut	-4277	-4050	-3933
Observaties in analyses	33.847	29.733	26.473

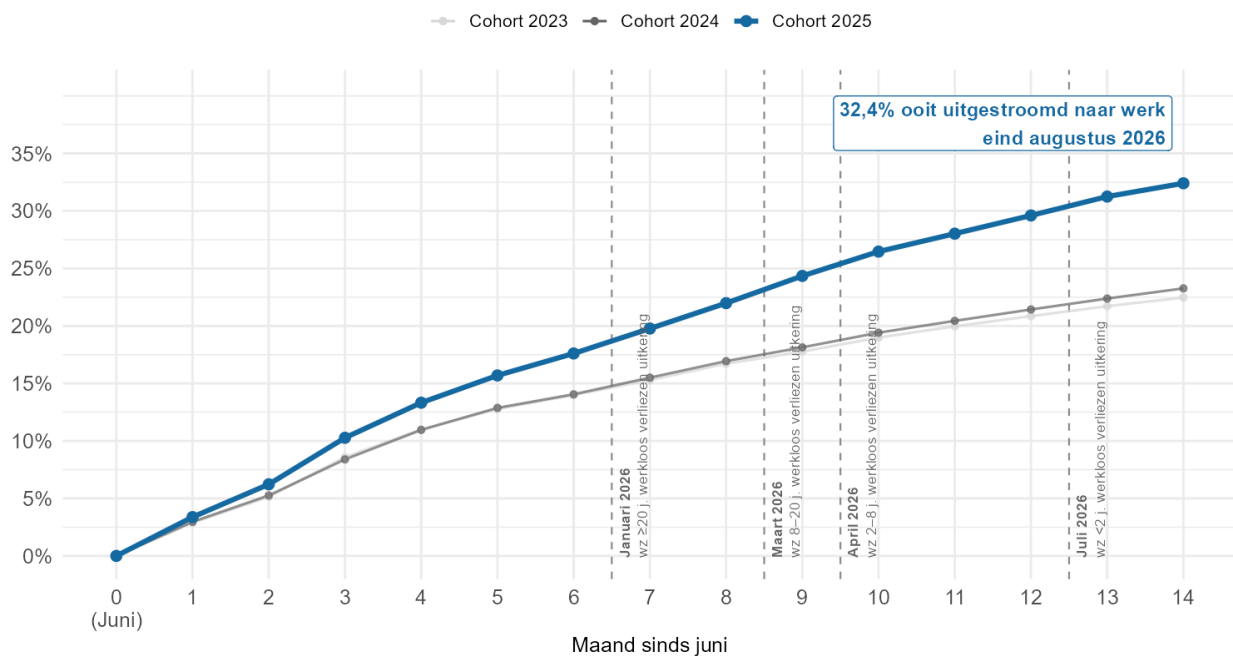
Figuur A.1: Aandeel langdurig werkzoekenden uitgestroomd naar ziekte op het einde van de maand

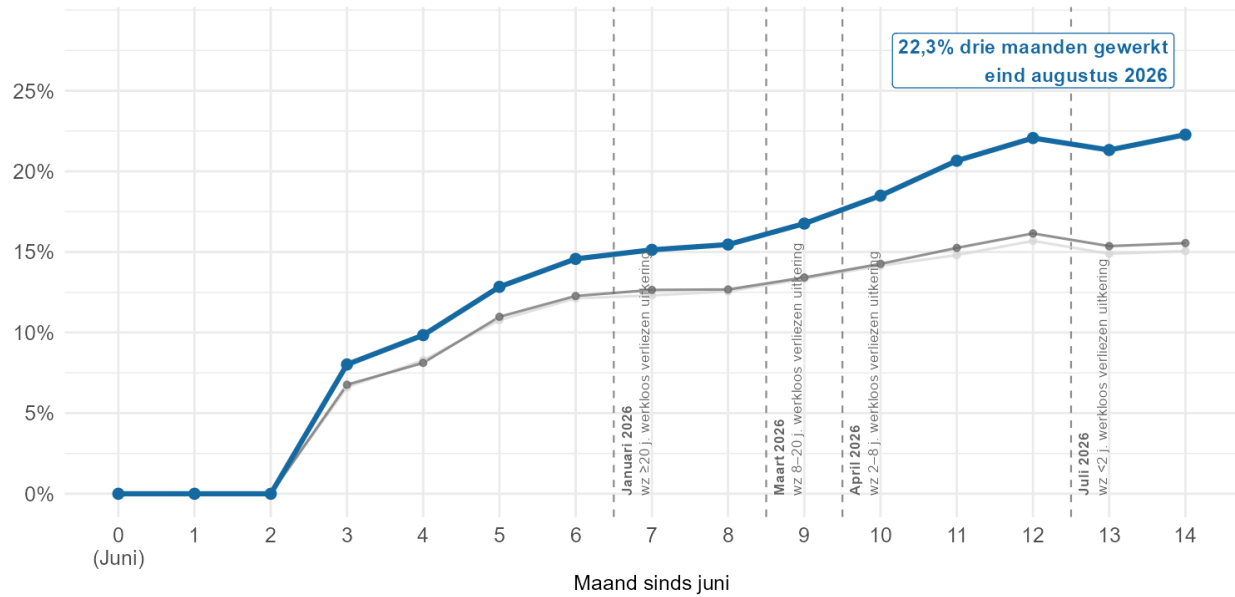
Figuur A.2: Aandeel langdurig werkzoekenden met Advies Welzijn uitgestroomd naar werk, per cohort

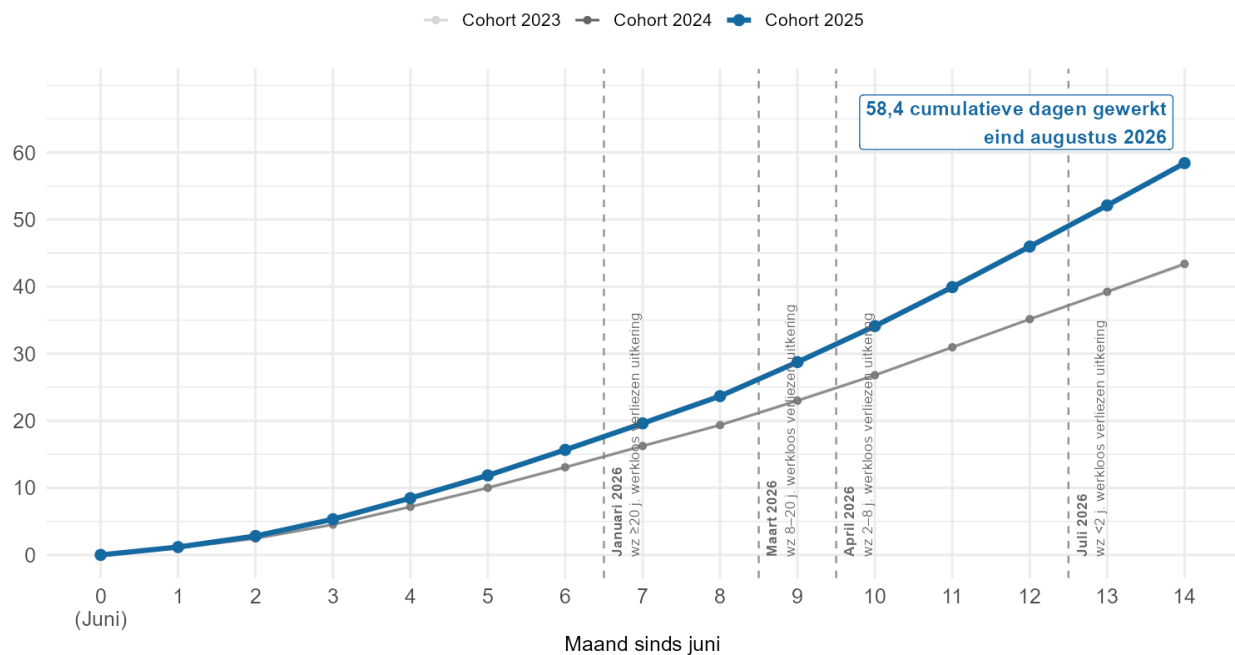
Figuur A.3: Aandeel langdurig werkzoekenden zonder Advies Welzijn ooit uitgestroomd naar werk, per cohort

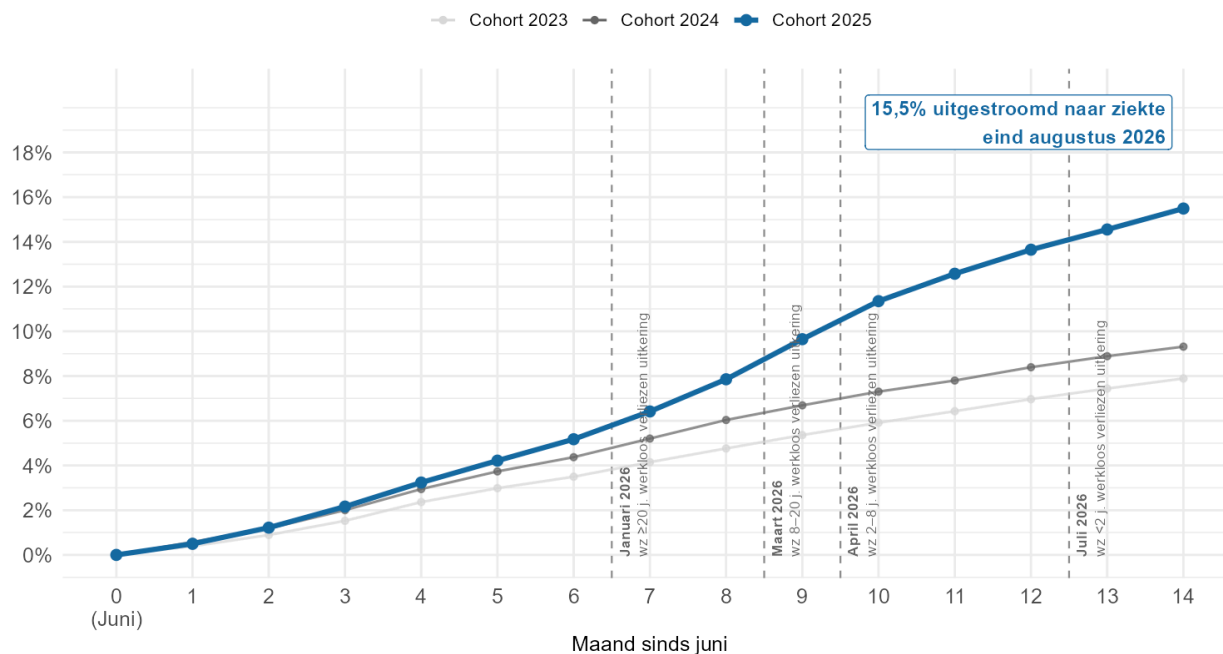
Figuur A.4: Aandeel langdurig werkzoekenden zonder Advies Welzijn drie opeenvolgende maanden aan het werk, per cohort

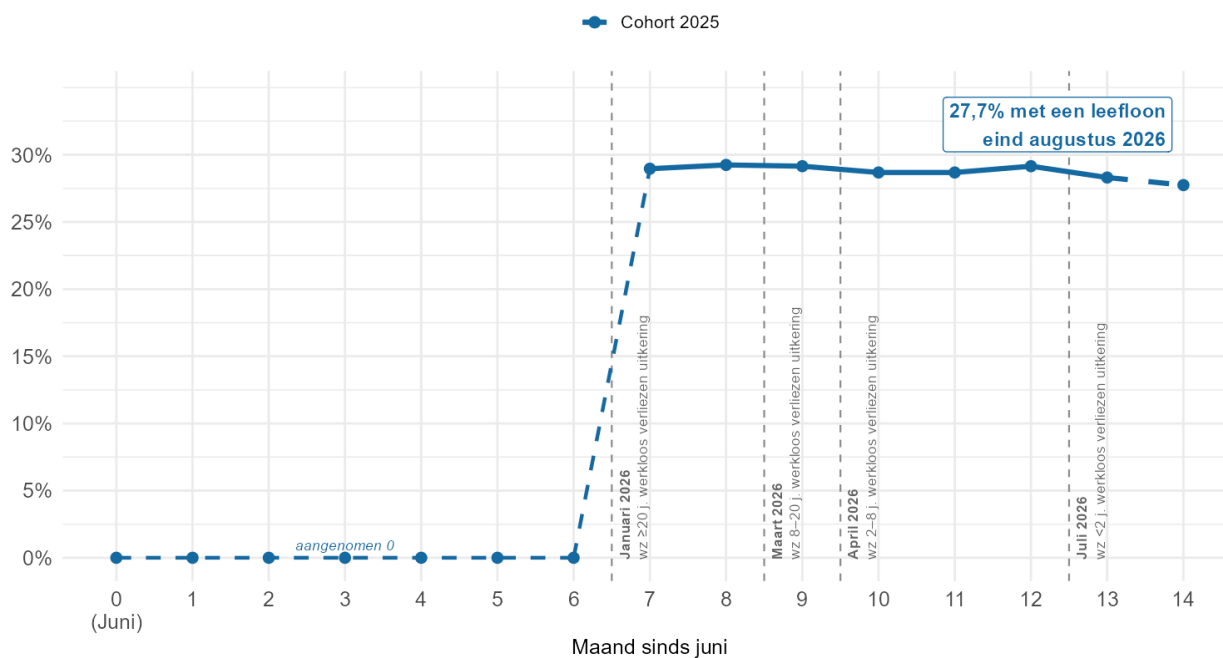
Figuur A.5: Totaal aantal gewerkte dagen voor langdurig werkzoekenden zonder Advies Welzijn, per cohort

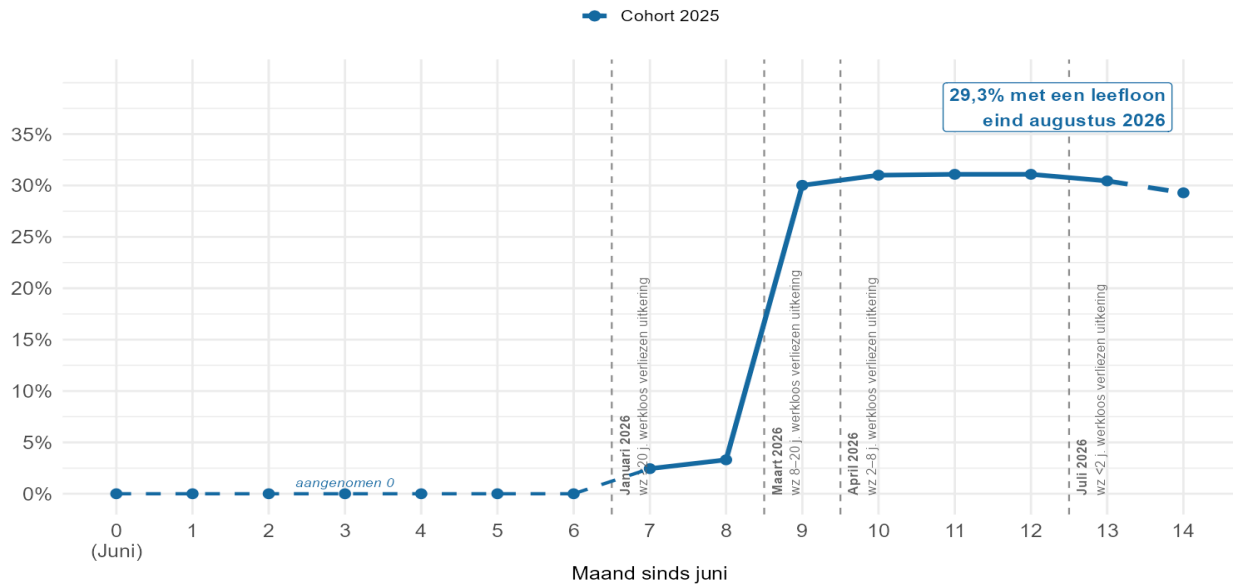
Figuur A.6: Aandeel langdurig werkzoekenden zonder Advies Welzijn ooit uitgestroomd naar ziekte, per cohort

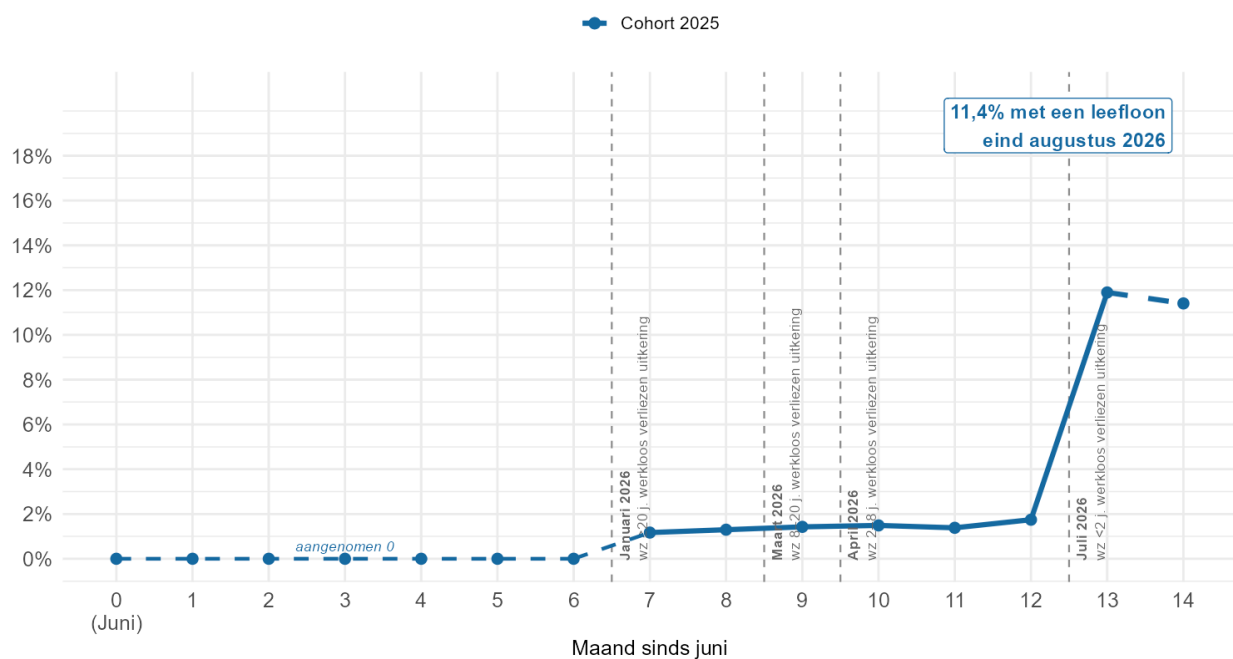
Figuur A.7: Aandeel werkzoekenden met RVA-einddatum 1 januari met een leefloon (1 januari - 12 augustus 2026)

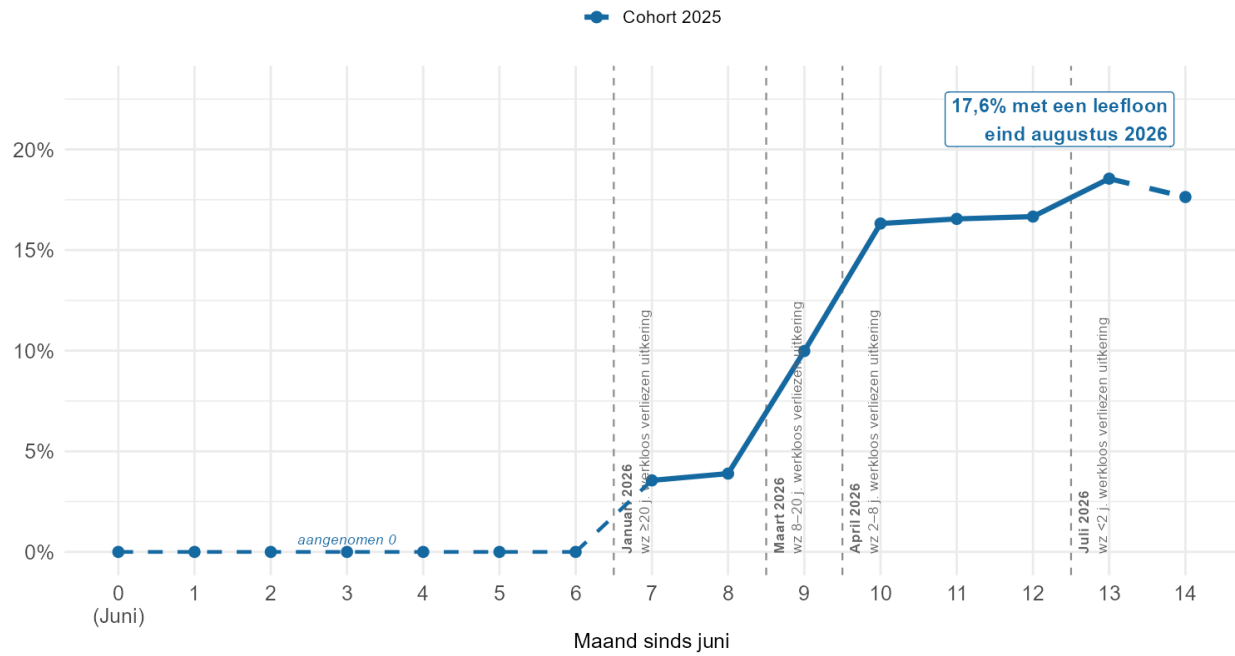
Figuur A.8: Aandeel werkzoekenden met RVA-einddatum 1 maart met een leefloon (1 januari - 12 augustus 2026)

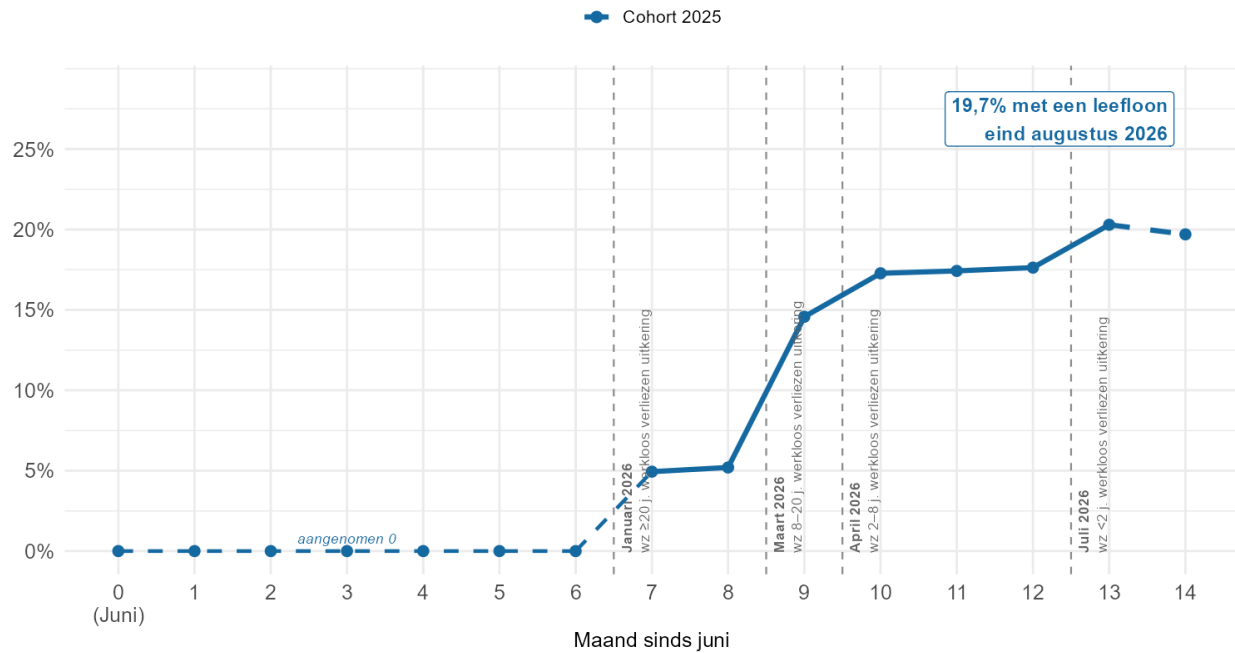
Figuur A.9: Aandeel werkzoekenden met RVA-einddatum 1 juli met een leefloon (1 januari - 12 augustus 2026)

Figuur A.10: Aandeel werkzoekenden zonder Advies Welzijn met een leefloon (enkel Cohort 2025, 1 januari - 12 augustus 2026)

Figuur A.11: Aandeel werkzoekenden met Advies Welzijn met een leefloon (enkel Cohort 2025, 1 januari - 12 augustus 2026)

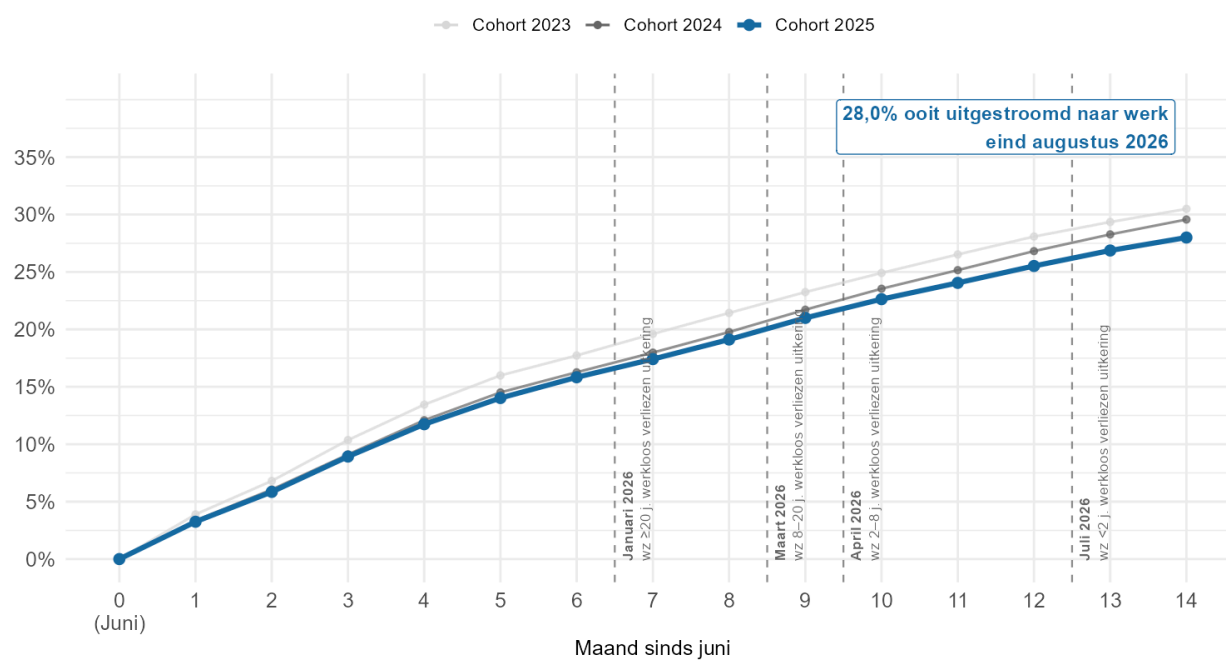
Appendix B: bijkomende Figuren en Tabellen - Deel 2

Tabel B.1: Kenmerken van OCMW-klienten per cohort

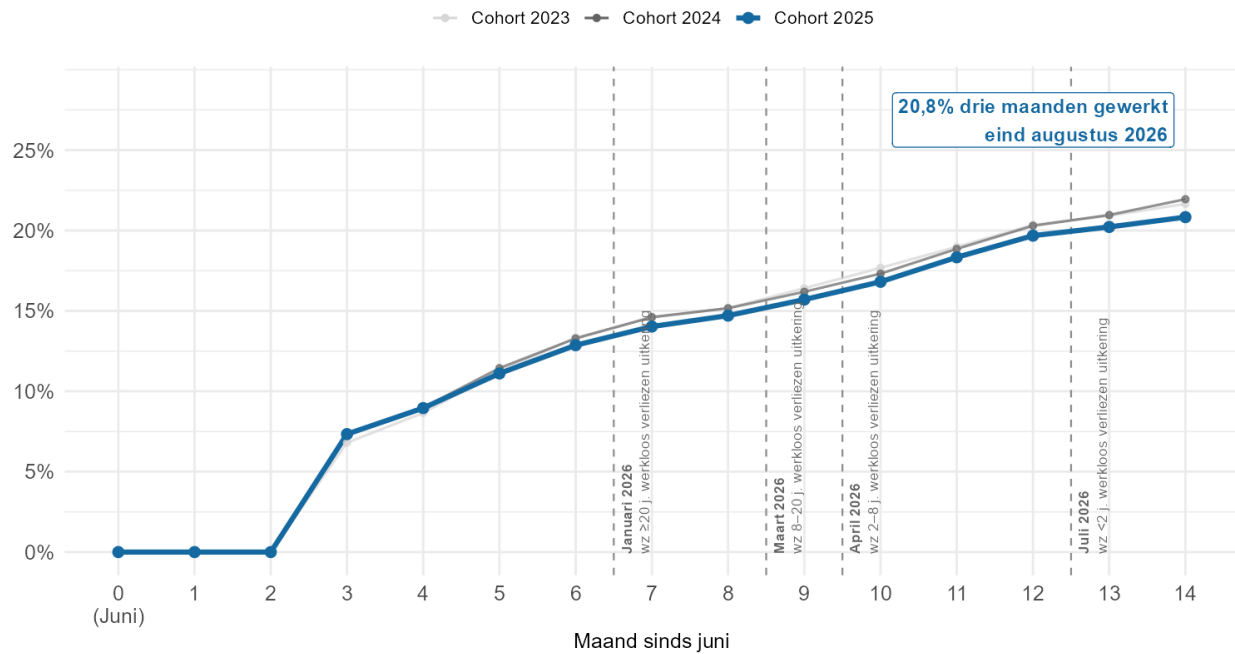
		2023	2024	2025
Man		47%	47%	47%
Weinig kennis Nederlands		59%	59%	58%
Studieniveau	(01) Kortgeschoold	53%	54%	55%
	(02) Middengespoold	25%	25%	25%
	(03) Hooggeschoold	22%	21%	20%
EU-14 nationaliteit		35%	36%	37%
Leeftijd	(03) 20 tot en met 24 jaar	13%	14%	14%
	(04) 25 tot en met 29 jaar	15%	15%	16%
	(05) 30 tot en met 34 jaar	16%	15%	14%
	(06) 35 tot en met 39 jaar	15%	14%	14%
	(07) 40 tot en met 44 jaar	13%	13%	12%
	(08) 45 tot en met 49 jaar	10%	10%	10%
	(09) 50 tot en met 54 jaar	8%	8%	8%
	(10) 55 tot en met 59 jaar	6%	6%	6%
	(11) 60 tot en met 64 jaar	5%	5%	5%
Werkloosheidsduur	(01) -3 maand	14%	10%	7%
	(02) 3 maand -6 maand	17%	11%	9%
	(03) 6 maand -1 jaar	18%	20%	14%
	(04) 1 jaar -2 jaar	18%	27%	28%
	(05) 2 jaar -5 jaar	20%	19%	28%
	(06) 5 jaar en +	14%	13%	14%
Provincie	(01) Antwerpen	34%	32%	31%
	(02) Limburg	9%	10%	10%
	(03) Oost-Vlaanderen	28%	30%	30%
	(04) Vlaams-Brabant	13%	12%	12%

(05) West-Vlaanderen	16%	17%	18%
Advies Welzijn	2%	1%	1%
Aantal gewerkte dagen (gemiddeld, laatste 5 jaar)	99	123	131
Aantal gewerkte dagen (gemiddeld, laatste 10 jaar)	197	235	251
N	24.485	29.541	30.671

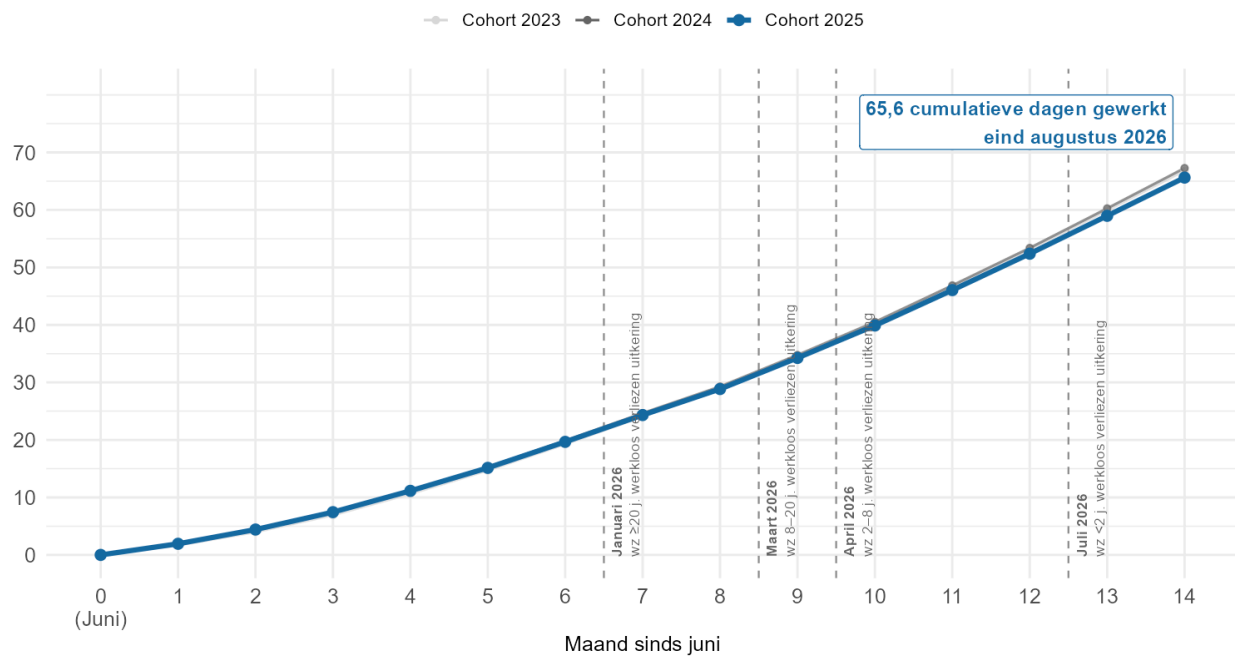
Figuur B.1: Aandeel OCMW-klienten ooit uitgestroomd naar werk, per cohort

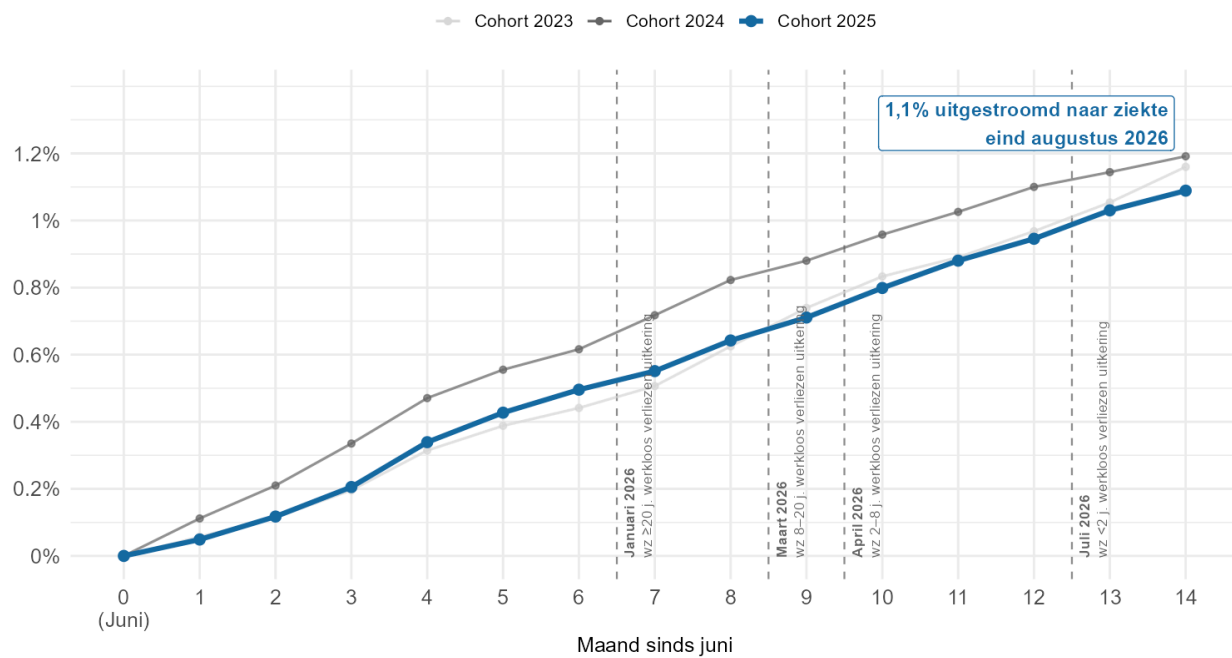
Figuur B.2: Aandeel OCMW-kanten minimaal drie opeenvolgende maanden aan het werk, per cohort

Figuur B.3: Totaal aantal gewerkte dagen door OCMW-kanten, per cohort

Figuur B.4: Aandeel OCMW-klienten ooit uitgestroomd naar ziekte, per cohort

Afdeling Strategie, Team Monitoring

Redactie

Sam Desiere

Contactpersoon

Sam Desiere

Meer cijfers

arvastat.vdab.be

studiedienst@vdab.be